

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองใน
ระดับชั้นอนุบาล

A Development a model for promoting Thai language skills by engaging
teachers and parents at the kindergarten level

มูรณี เจะกาเดร์ และคณะ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก Save the Children International in Thailand

ปีประมาณ 2564

บทคัดย่อ

การทำวิจัยในครั้งนี้วัตถุประสงค์ 1.ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองและโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง 2.พัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง กลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัคร จำนวน 7 คน และกลุ่มครูอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัคร จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ดำเนินการวิจัยในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับกระบวนการ PAR เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Formal Interview)

ผลการวิจัย พบว่า ;

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล พบว่า รูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นที่ 1 P (Planning) : ขั้นวางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย 2) ขั้นที่ 2 P (Performance) : ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้ 3) ขั้นที่ 3 A (Assessment) โดยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง : ครูมีหน้าที่ประเมินพัฒนาการของนักเรียน และผู้ปกครองมีหน้าที่ประเมินคำศัพท์

2. ผลการพัฒนาคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง พบว่า

2.1 คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ 3 ส่วน ตารางกิจกรรมรวมสำหรับผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน และการวัดและการประเมิน

2.2 คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ 3 ส่วน ตารางกิจกรรมรวมสำหรับผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน และการวัดและการประเมิน

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่มีต่อร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง พบว่า วัตถุประสงค์ ควรปรับภาษาให้กระชับเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ตารางกิจกรรมรวมสำหรับผู้ปกครอง ควรใช้สีแยกกระหว่างหน้าที่ของครูและผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน ปรับให้หนึ่งหน้าต่อหนึ่งกิจกรรม ขนาดรูปภาพปรับขนาดให้ใหญ่ขึ้นและรูปภาพสัตว์ในแต่ละชนิด ต้องตรงกันกับกิจกรรมอื่น ๆ การวัดและการประเมินผล ควรปรับให้อยู่ในหน้าเดียวกันเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน

คำสำคัญ การส่งเสริมทักษะภาษาไทย, รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน, การมีส่วนร่วม

Abstract

The purpose of this research is 1. Study the basic information on the development of Thai language skills of children at the kindergarten level with the participation of teachers and parents and the outline of a manual for developing early childhood Thai language skills for teachers and parents

2. Develop and find quality manuals for developing early childhood Thai language skills for teachers and parents.

a development a model for promoting Thai language skills by engaging teachers and parents at the kindergarten level. Target groups include Parent group of Kindergarten³ students at Ban Ka Lae Sanor School, Khlong Mai Subdistrict, Yarang District, Pattani Province, Academic Year 2021 It was obtained from 7 volunteers and a group of kindergarten teachers ³ at Ban Ka Lae Sanor School, Khlong Mai Subdistrict, Yarang District, Pattani Province, in the academic year 2021 from 2 volunteers. Director of Ban Ka Lae Sanor School, Khlong Mai Subdistrict, Yarang District, Pattani Province Conduct research in the form of research and development in conjunction with the PAR process, the research tool was interviewed with experts.

The results of the research found that;

1) The results of the study of area data for the development of Thai language skills promotion model by participation of teachers and parents in kindergarten level found that the model for developing Thai language skills of children in kindergarten level by participation of teachers and parents consists of 3 steps as follows:

1) Step 1 P (Planning) : Planning stage is a meeting stage between researchers. teachers and parents in defining the duties Responsibilities of each party

2) Step 2 P (Performance) : Action stage is the implementation of activities as planned.

3) Step 3 A (Assessment): with the participation of teachers and parents : Teachers are responsible for assessing student development. And parents are responsible for evaluating vocabulary.

2) The results of the development of preschool children's Thai language skills development manual for teachers and parents found that

2.1 A Handbook for developing early childhood Thai language skills for parents consists of objectives, components, 3 parts, a table of activities for teachers and parents. daily activities and measurements and assessments.

2.2 Handbook for developing early childhood Thai language skills for teachers consists of objectives, components, 3 parts, a table of activities for teachers and parents. daily activities and measurements and assessments.

From the results of interviews with experts (Connoisseurship) on the draft of a manual for developing early childhood Thai language skills for teachers and parents. It was found that the objectives should be to adjust the language to be concise to make it easier to read and understand. Combined activity schedule for teachers and parents. Color should be used to distinguish between the duties of teachers and parents. daily activities Adjust to one page per activity. Image size is scaled up and each animal image must match the other activities. measurement and evaluation should be adjusted to be on the same page for ease of use
Keywords: Thai language skills promotion, home-based learning model, participation

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560	6
การเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning)	15
พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย	16
แนวคิดการใช้คู่มือ	24
แนวคิดการใช้รูปแบบ	25
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	33
ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับ ชั้นอนุบาล โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนา ทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง	33
ระยะที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับคุณครูและผู้ปกครอง	37
บทที่ 4 ผลการวิจัย	41
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทย ของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่าง คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง	41
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาและทดสอบคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของ เด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง	48

บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	51
	สรุปผลการวิจัย	51
	อภิปรายผล	53
	ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม		55
ภาคผนวก		59
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
ภาคผนวก ข	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
ภาคผนวก ค	คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง	63
ภาคผนวก ง	ภาพการเก็บข้อมูล	101
ประวัติผู้วิจัย		107

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันในเรื่องราว ความรู้สึกและความต้องการของแต่ละฝ่ายระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และอนุรักษ์วัฒนธรรมโดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อให้คนรุ่นหลังได้ใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษาแสวงหาความรู้ และประสบการณ์นำเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาตนเองเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน

เนื่องจากการกำหนดให้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษามาตรฐานที่ใช้ร่วมกันในทางราชการ การศึกษา และสื่อสารมวลชนจึงจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในสังคมไทย เป็นเครื่องมือในการบันทึกและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของบรรพบุรุษทำให้ชนรุ่นหลังรับรู้และเข้าใจในความรู้สึกนึกคิดสภาพความเป็นอยู่ เหตุการณ์ ลักษณะสังคมของผู้คนในสมัยนั้น เป็นเครื่องมือสร้างเอกภาพของชาติเพราะมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นชาติที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีอารยธรรมและให้ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสุดท้ายเป็นเครื่องมือช่วยจรรโลงใจเนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่มีเสียงไพเราะเมื่อผู้เขียนได้นำมาแต่งเป็นร้อยแก้วและร้อยกรองเมื่อใครได้อ่านได้ฟังก็จะเกิดความรู้สึกชื่นบาน เกิดความจรรโลงใจ

ดังนั้นภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไปเพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารแล้วยังเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาความคิดของมนุษย์และเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรมและการประกอบอาชีพและที่สำคัญก็คือภาษาช่วยสร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติอีกด้วย เพราะภาษาเป็นถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารสร้างความเข้าใจกันในสังคม

ปัจจุบันพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วย 3 จังหวัด อันได้แก่ ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส มีประชากรประมาณ 1.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 21 ของประชากรในภาคใต้ทั้งหมด ร้อยละ 80 ของประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2562)

ประชากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ใช้ภาษาแม่หรือภาษายาวีในการสื่อสารในการใช้ชีวิตประจำวันทำให้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ห่างไกลตัวเด็ก ปัญหาใหญ่ด้านภาษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดจากการศึกษาที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาษาแม่ของเด็กขาดการบูรณาการเชื่อมโยงภาษาทั้งภาษาแม่และภาษาไทย ทำให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่นิยมส่งลูกหลานไปโรงเรียนสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ แต่นิยมส่งลูกหลานไปเรียนโรงเรียนปอเนาะหรือโรงเรียนสอนศาสนาส่งผลให้เด็กในพื้นที่มีการใช้ทักษะทางด้านภาษาที่ต่ำในด้านการอ่าน เขียน ส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างเด็กและครู

“เด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสามารถในการเรียนรู้ ทำความเข้าใจเหมือนกับเด็กภาคอื่น ๆ แต่เพราะเขาไม่เข้าใจภาษาไทยดีพอ ส่งผลให้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net)” (นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ ,2559)

การพัฒนาทักษะทางด้านภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องส่งเสริมการใช้ภาษาด้านการสื่อสาร โดยเน้นทักษะการฟังและทักษะการพูดเป็นหลัก เพราะการฟังเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษาเกิดจากการรับรู้ โดยใช้ระบบประสาทสัมผัสทางหู แล้วมาแปลความหมายผ่านทางความคิดและทำความเข้าใจ จึงนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยา ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุด ก่อนที่จะใช้ทักษะในด้านอื่น ๆ

นิตยา ประพฤติกิจ (2546) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังจะช่วยให้เด็กได้เพิ่มพูนคำศัพท์ เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อทักษะการพูดและการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้อง ทั้งการออกเสียง ถ้อยคำ สีหน้าแววตา ความรู้สึก ใช้สื่อความหมาย ความคิด จินตนาการ และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและตอบสนองระหว่างบุคคล การพูดมีความสำคัญ เพราะเป็นการสื่อความเข้าใจระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะต้องหาวิธีการในการมาพัฒนาทักษะการพูดเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ด้วยการพูดคำตอบจากคำถาม หรือ สื่อความหมายจากภาพเป็นเรื่องราวได้ สามารถแปลความหมายของคำพูดเป็นประโยคที่สมบูรณ์คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้ถูกต้อง (พิชญาดา ธาตุอินจันทร์ , 2551) สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ที่กล่าวถึงสาระที่ควรเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาว่า เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานที่ 9 ในพัฒนาการทางด้านสติปัญญา กล่าวคือใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 1.1) มีสภาพที่ฟังประสงค์คือฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง สนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง, สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง รวมถึงการเล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ , เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง , เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้ 2) ด้านการอ่าน เขียน และสัญลักษณ์ได้ 2.1) มีสภาพที่ฟังประสงค์คืออ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตน, อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัดอ่านภาพ สัญลักษณ์ คำด้วยการชี้หรือกวาดตามองตั้งแต่จุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ รวมถึงการเขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง เขียนคล้ายตัวอักษร และเขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในการหารูปแบบการจัดประสบการณ์ทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยของเด็กอนุบาลในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง
2. พัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

- 1.1 กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัคร จำนวน 7 คน
- 1.2 กลุ่มครูระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัคร จำนวน 2 คน
- 1.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564

2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

- 2.1 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพของรูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง
- 2.2 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

3. เนื้อหา

บัญชีคำพื้นฐานระดับชั้นอนุบาล หมวด สัตว์ จำนวน 7 คำ ประกอบด้วย ช้าง ม้า เสือ สิงโต ลิง จระเข้ เต่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน หมายถึง การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้านเป็นหลัก โดยจะมีการดำเนินการผ่านทางช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ติดต่อสื่อสารทางไลน์ และมอบงานจากคู่มือกิจกรรมโดยมีผู้ปกครองช่วยเหลือ

รูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมที่บ้าน โดยจะมีการดำเนินการผ่านขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 P (Planning), ขั้นที่ 2 P (Performance), ขั้นที่ 3 A (Assessment)

คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง หมายถึง เอกสารประกอบการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยมีรายละเอียด ขั้นตอนที่ชัดเจนระหว่างครูและผู้ปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. รูปแบบการจัดประสบการณ์การส่งเสริมทักษะภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. หลักสูตรปฐมวัย 2560
  - 1.1 ความหมายของการศึกษาปฐมวัย
  - 1.2 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
  - 1.3 วิสัยทัศน์
  - 1.4 หลักการ
  - 1.5 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 สำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี
2. การเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning)
  - 2.1 ความหมายของ Home Based Learning
  - 2.2 นักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ Home Based Learning
3. พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
  - 3.1 ความหมายและความสำคัญภาษาของเด็กปฐมวัย 5-6 ปี
  - 3.2 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย 5-6 ปี
  - 3.3 พัฒนาการและทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย 5-6 ปี
  - 3.4 การสอนภาษาแบบองค์รวม
  - 3.5 การสอนภาษาแบบทวิภาษา
4. แนวคิดการใช้คู่มือ
  - 4.1 ความหมายของคู่มือ
  - 4.2 ประเภทของคู่มือ
  - 4.3 ประโยชน์ของคู่มือ
5. แนวคิดการใช้รูปแบบ
  - 5.1 ความหมายของรูปแบบ
  - 5.2 ประเภทของรูปแบบ
  - 5.3 องค์ประกอบของรูปแบบ
  - 5.4 ลักษณะของรูปแบบที่ดี
6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรปฐมวัย 2560

ความหมายของการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยนั้นเป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีการเตรียมความพร้อมและได้รับการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมในทุกด้านและพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในการเรียนชั้นประถมศึกษา

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ
3. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

5. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 สำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
1.1 มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	- น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
1.2 มีสุขภาพอนามัยสุกที่ดี	- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	- รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	- นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	- ออกกำลังกายเป็นเวลา
1.3 รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	- เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	- เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้ โดยไม่ต้องกางแขน
	- กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว
	- วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	- รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้

2.2 ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน	- ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	- เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	- ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ เซนติเมตร ได้

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	- แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์เหมาะสม
3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	- กล่าวพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
	- แสดงความพอใจในผลงานตนเองและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
4.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	- สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	- สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง / เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	- ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน	- แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
	- แบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
5.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	- แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
5.4 มีความรับผิดชอบ	- ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

3. พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
6.1 ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว - รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี - ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
6.2 มีวินัยในตนเอง	- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง - เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
6.3 ประหยัดและพอเพียง	- ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
7.1 ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง - ทิ้งขยะถูกที่
7.2 มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	- ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ - กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง - หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
8.1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	- เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	- เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย - ยิ้ม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
8.3 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	- มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง

	- ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	- ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	- ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	- เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
9.2 อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้	- อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	- เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดค้นขึ้นเอง

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด	- บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส
	- จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตเห็น สองลักษณะขึ้นไป
	- จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้อย่างน้อย ๒ ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	- เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	- อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	- คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	- ตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น
	- ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	- สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการตัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือรายละเอียดเพิ่มขึ้น
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	- เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
12.1 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	- หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	- กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
12.2 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	- ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดยใช้ที่หลากหลายด้วยตนเอง
	- ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระควรเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ

เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิด **ทักษะ** ที่สำคัญสำหรับการสร้าง **องค์ความรู้** โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคล ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญ มีดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

1.1 การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ

- 1.1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- 1.1.2 การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุ
- 1.1.3 การเล่นเครื่องเล่นสนาม

1.2 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

- 1.2.1 การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- 1.2.2 การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- 1.2.3 การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินน้ำมัน ดินเหนียว แท่งไม้ เศษวัสดุ ฯลฯ
- 1.2.4 การต่อของ บรจุ เท และแยกชิ้นส่วน

1.3 การรักษาสุขภาพ

- 1.3.1 การปฏิบัติตนตามหลักอนามัย

1.4 การรักษาความปลอดภัย

- 1.4.1 การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ - จิตใจ ได้แก่

2.1 ดนตรี

- 2.1.1 การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- 2.1.2 การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ

2.2 สุนทรียภาพ

- 2.2.1 การชื่นชมและสร้างสิ่งสวยงาม
- 2.2.2 การแสดงอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลกขำขันและเรื่องราว/เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

2.3 การเล่น

- 2.3.1 การเล่นอิสระ
- 2.3.2 การเล่นรายบุคคล การเล่นรายกลุ่ม
- 2.3.3 การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.4 คุณธรรม จริยธรรม

- 2.4.1 การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

3.1 การเรียนรู้ทางสังคม

- 3.1.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- 3.1.2 การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 3.1.3 การวางแผน การตัดสินใจเลือก และการลงมือปฏิบัติ
- 3.1.4 การมีโอกาสได้รับความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น
- 3.1.5 การแลกเปลี่ยนและเคารพความคิดเห็นผู้อื่น
- 3.1.6 การแก้ปัญหาในการเล่น
- 3.1.7 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

4.1 การคิด

- 4.1.1 การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น
- 4.1.2 การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
- 4.1.3 การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- 4.1.4 การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 4.1.5 การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่าง ๆ

4.2 การใช้ภาษา

- 4.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยการพูด
- 4.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 4.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- 4.2.4 การฟังเรื่องราวต่าง ๆ คำคล้องจอง คำกลอน
- 4.2.5 การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง
- 4.2.6 การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจ

4.3 การรักษาความปลอดภัย

- 4.3.1 การสำรวจและอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.2 การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- 4.3.3 การเปรียบเทียบ เช่น ยาว / สั้น / ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- 4.3.4 การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.5 การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.6 การตั้งสมมติฐาน

- 4.3.7 การทดลองสิ่งต่าง ๆ
- 4.3.8 การสืบค้นข้อมูล
- 4.3.9 การใช้หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4.4 จำนวน

- 4.4.1 การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ
- 4.4.2 การนับสิ่งต่าง ๆ
- 4.4.3 การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- 4.4.4 การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ

4.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ)

- 4.5.1 การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุ และการเทออก
- 4.5.2 การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน
- 4.5.3 การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- 4.5.4 การอธิบายในเรื่องทิศทางและการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ
- 4.5.5 การสื่อความหมายมิติสัมพันธ์ด้วยภาพถ่ายและรูปภาพ

4.6 เวลา

- 4.6.1 การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
- 4.6.2 การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อก่อน ฝรั่งนี่ ฯลฯ
- 4.6.3 การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ
- 4.6.4 การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

สาระที่ควรเรียนรู้

เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรม ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยในเด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3 – 6 ปี ควรเรียนรู้ ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง หรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3.ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ตามช่วงวัยของเด็ก ซึ่งเด็กจะพัฒนาพร้อมกันทั้ง 4 ด้าน ในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มาตรฐานที่ 3 เด็กจะมีสุขภาพจิต และมีความสุข และพัฒนาด้านสติปัญญา มาตรฐานที่ 9 เด็กจะใช้ภาษาที่จะสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และสภาพความพึงประสงค์ของเด็กมีความจำเป็นที่ต้องการดนตรีมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กอนุบาลให้เติบโต สมบูรณ์แข็งแรงทางประสบการณ์ด้านดนตรี เพื่อให้เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก อธิบายด้วยคำพูด การขีดเขียน สัญลักษณ์ที่เป็นเรื่องราวและมีความหมาย รวมทั้งเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองและรับฟังผู้อื่น จะทำให้เด็กเกิดการสื่อสารระหว่างกัน ก่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

HOME BASED LEARNING

ความหมายของ Home Based Learning

เอกลักษณ์ ราชโรกิจ และคณะ (2564) กล่าวว่า Home-Based Learning หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยที่ผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ผ่านการเรียนออนไลน์ด้วยตัวเองจากที่บ้าน โดยที่ผู้ปกครองควรช่วยจัดพื้นที่การเรียนรู้ให้พร้อมทั้งอุปกรณ์ แสง และบรรยากาศภายในบ้าน

ม.ป.น. (2564) ได้อธิบายถึง HOME BASED LEARNING จากประเทศสิงคโปร์ที่เป็นต้นตำรับและทดลองใช้เป็นตัวอย่าง โดยจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ อี-เลิร์นนิ่ง (e - Learning) , อีเมล (E-Mail) และ แอสไซน์เมนต์ (Assignment) หรือการมอบหมายงาน ให้ผู้เรียนไปทำด้วยตนเอง โดยการเรียนออนไลน์นั้นถือเป็นวิธีการและเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้าน ซึ่งลักษณะของบทเรียนที่เกิดขึ้นผ่านทางแพลตฟอร์มหรือช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ส่วนอีเมลเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร จะเป็นอีเมลหรือช่องทางอื่น ๆ เช่น แชทไลน์ เมสเซนเจอร์ ฯลฯ จะต้องมีการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และแอสไซน์เมนต์ โดยทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้านเป็นหลัก

Lim Sun Sun (2020) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่บ้าน (HOME BASED LEARNING) ควรคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1. พื้นที่ 2. อุปกรณ์ 3. การเข้าถึง และ 4. ทักษะสำหรับผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ส่วนของพื้นที่ในการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดสรรพื้นที่ภายในบ้านให้ชัดเจน เพื่อให้มีที่ว่างเพียงพอในการใช้ทำงานต่างๆที่เป็นเอกสารหรือไว้สำหรับการใช้งานและวางอุปกรณ์ได้ อย่างสะดวกสบาย ในส่วนของอุปกรณ์ ผู้ปกครองจำเป็นต้องมีการวางแผนกำหนดเวลาการใช้งานอย่างเท่าเทียมกันสำหรับทุกคนภายในบ้านในการเข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้ เพื่อให้ทุกคนออนไลน์ได้ตรงเวลาและทำงานการเข้าถึง ในเรื่องความเร็วของอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญมากในการป้องกันไม่ให้เกิดข้อบกพร่องในการ

เชื่อมต่อสัญญาณเข้าสู่บทเรียน ผู้ปกครองต้องอยู่ใกล้ๆ และจะต้องคอยช่วยสนับสนุนด้านเทคนิค ทักษะ สำหรับผู้ปกครอง จะเห็นได้ชัดว่าผู้ปกครองบางคนมีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่จะมารับมือในส่วนตรงนี้ ไม่เท่ากัน ซึ่งทักษะตรงนี้จะมาจากการระดับศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ที่จะทำให้สามารถแก้ปัญหาเมื่อเด็ก ประสบปัญหากับการเรียนรู้จากที่บ้าน เช่น การทำแบบฝึกหัด การแนบเอกสาร หรือการอัปโหลดวิดีโอเข้าในระบบ เป็นต้น

สรุป HOME BASED LEARNING คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้านเป็นหลัก โดยจะมีการ ดำเนินการผ่านทางแพลตฟอร์มหรือช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ โดยอีเมลเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรือ อาจจะเป็นช่องทางอื่น ๆ เช่น ไลน์ เมสเซนเจอร์ ฯลฯ และจะต้องมีกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยจะมีการแอสไซน์เม้นท์งาน นอกจากนี้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่บ้านให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้อง ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ประการ คือ 1. พื้นที่ 2. อุปกรณ์ 3. การเข้าถึง และ 4. ทักษะสำหรับผู้ปกครอง เป็นต้น

พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย 5-6 ปี

ความหมายและความสำคัญทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

ภาษา หมายถึง ภาษาที่ใช้พูดเพื่อสื่อความหมาย ใช้ติดต่อสื่อความหมายหรือเพื่อแสดงความรู้สึกและ ความคิดเห็น ภาษาคือสื่อกลางในการทำความเข้าใจระหว่างบุคคล สามารถรู้เรื่องกันได้ ด้วยท่าทาง สัญลักษณ์ การพูด การเขียน การแสดงสีหน้า ใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ภาษามีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ปฐมวัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ในการสื่อสารอย่างมีความหมาย ผ่านความคิด จินตนาการ และการแสดงออก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเด็กจะต้องมีการ เตรียมความพร้อมทางภาษาในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อม ๆ กันอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งจะส่งผลดี ต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญา สอดคล้องกับ ภูษิตาพัชร์ เพ็ชรรัตน์ (2551) ที่กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เด็กต้องอาศัยทักษะทางด้านการคิดและการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาตามมุมมองที่มีต่อภาษาที่แตกต่างกัน

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเกิดจากการที่เด็กมีความพึงพอใจ มีการรับรู้ซึ่งเกิดจากความ บังเอิญหรือการเลียนแบบ มีอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียงที่สมบูรณ์ และได้รับการเสริมแรงโดยการให้รางวัล จากแม่หรือผู้ใกล้ชิดกับเด็ก โดยสิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมเสริมให้เด็กมีพัฒนา การทางภาษาที่สูงขึ้น (ดุขุฎี อาษากิจ, 2553)

โดยผ่านประสบการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ พัชรี สวนแก้ว (2545) อธิบายว่า เด็กปฐมวัยจะมี ลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นเฉพาะของตน ซึ่งอาจแบ่งลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้เป็น

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้ที่เด็กได้รับมาจากสภาพแวดล้อม โดยการกระทำ การรับรู้และการพบเห็นประสบการณ์ตรงที่เด็กได้รับจากสภาพแวดล้อมนั้นมีผลต่อการเรียนรู้และการสร้างเสริมลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังสามารถเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยอีกด้วยซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงนี้อาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 การเสริมแรงทางบวก ได้แก่ สิ่งที่ทำให้เด็กพึงพอใจหลังจากแสดงพฤติกรรมบางอย่าง ซึ่งเป็นผลทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซ้ำอีก

1.2 การลงโทษ ได้แก่ สิ่งที่ทำให้เด็กไม่พึงพอใจ หลังจากแสดงพฤติกรรมบางอย่างซึ่งเป็นผลทำให้เด็ก ยุติการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ในเวลาต่อมา จากปัจจัยทั้ง 2 ประการดังกล่าว ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองและครูอาจช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่เหมาะสมให้แก่เด็กได้โดยการเสริมแรงทางบวกแก่เด็กเมื่อต้องการสร้างให้เด็กมีลักษณะนิสัยนั้น ๆ ต่อไป และให้การลงโทษเมื่อต้องการให้เด็กยุติลักษณะนิสัยที่ไม่เหมาะสม

2. การเรียนรู้จากการบอกเล่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้น นอกจากจะเกิดจากประสบการณ์ตรงแล้ว เด็กปฐมวัยยังสามารถที่จะเรียนรู้ได้จากการบอกเล่าของบุคคลต่าง ๆ หรือ การบอกเล่าจากหนังสือซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม เนื่องจากตัวเด็กเองไม่มีประสบการณ์ตรงต่อสิ่งเหล่านั้น การเรียนรู้จากการบอกเล่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ แต่การเรียนรู้จากการบอกเล่านั้นเด็กจะสร้างภาพพจน์ขึ้นในสมองของตน แทนที่จะได้เห็นจากตัวแบบที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง แต่ในบางครั้งที่เราไม่สามารถที่จะจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงได้ก็อาจจะต้องเลือกใช้วิธีการบอกเล่าแทน

3. การเรียนรู้จากการสังเกต โดยปกติแล้วเด็กปฐมวัยมักจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจว่าเด็กเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ๆ มาจากตัวแบบรอบ ๆ ตัวเด็กนั่นเอง ในระยะแรกเด็กจะเลียนแบบบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด เมื่อเด็กเริ่มเข้าสังคมเด็กจะเริ่มสังเกตแลลอกเลียนแบบกิจกรรมของบุคคลที่เด็กสนใจ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องของเด็กปฐมวัยทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองและครูจึงควรระมัดระวังในการที่จะเป็นตัวแบบที่ดีสำหรับเด็กด้วย

จากลักษณะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางภาษาที่ดี การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยที่มีอัตราพัฒนาการทางภาษาได้รวดเร็วกว่าเด็กในวัยอื่น ๆ เด็กวัยนี้จะช่างซักถาม พูดคุย ซึ่งจะทำให้เด็กรู้ภาษามากขึ้น เด็กจะพูดเก่งและเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นโดยเฉพาะเด็กที่ได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ดังที่ ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (2548) ได้กล่าวถึงทฤษฎีและแนวคิดการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยไว้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน ผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ คือ โมว์เรอร์ (Mowrer) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เขาให้ชื่อทฤษฎีของเขาว่า Autistic Theory หรือ Autism Theory of Speech Acquisition เขาทดลองการสอนพูดกับนก พบว่านกจะเลียนเสียงพูดของคนเฉพาะเสียงหรือคำที่ผู้ฝึกพูดด้วยเวลาที่มันอิ่มหรือลูบไล้ด้วยความรัก นอกจากนี้คำเหล่านี้ยังทำให้นกเพลิดเพลินและเป็นสุข การที่นกแก้วนกขุนทองสามารถทำเสียงต่าง ๆ ได้หลายอย่างนี้เอง จึงมีบางเสียงที่คล้ายคลึงกับเสียงที่ใช้ในภาษาพูดของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความชื่นชมยินดี ดังนั้นเมื่อนกได้ยินเสียงตัวมันเองเปล่งเสียงออกมากล้ายคลึงกับเสียงที่นำมา

ความปีติมาให้ขณะกินอาหารหรือถูกอุบไล้ด้วยความรัก นกจึงเลียนเสียงตามไปด้วย การให้รางวัลอย่างเหมาะสมจะทำให้การเลียนเสียงของนกดีขึ้นจนสามารถพูดเป็นคำเป็นประโยคได้ เช่น “แก้วจอกินข้าว” เสียงที่เปล่งออกมาจะเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง เขาได้นำหลักจากทฤษฎีมาใช้ในการเรียนรู้ของเด็ก ในการหัดพูดคำแรก และเชื่อว่าใช้ได้เช่น แม่พูดคำว่า “แม่” หรือ “ลูก” เป็นพัน ๆ ครั้งขณะป้อนข้าว อาบน้ำ เล่น เท่กล่อมให้นอน จึงพบว่าบางครั้งเด็กก็เปล่งเสียง “แม่” ขณะเสียงและยังพูดคำนี้ทำให้เด็กมีความรู้สึกปีติ ปลอบปลื้มก็จะยิ่งพูดซ้ำมากกว่าพยางค์หรือคำอื่นที่ไม่มีความหมายให้จดจำเป็นพิเศษ ด้วยวิธีนี้เองทำให้เด็กพัฒนาถ้อยคำที่ใช้ในภาษามากขึ้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรางวัลที่เด็กจะได้รับจากแม่ ส่วนในแง่ของปัญหาด้านความเข้าใจมักมีผู้กังขานั้น ก็อธิบายได้ว่า ความหมายของเด็กอาจเกิดจากการโยงความสัมพันธ์ เช่น เมื่อแม่พูดว่า “แม่” แม่ก็ปรากฏตัว หรือการให้เข้าใจความหมายคำว่า “ลูก” ด้วยการชี้ให้ดูในกระจก ทฤษฎีนี้เป็นการเรียนรู้การพูดของเด็กที่เกิดจากการเลียนเสียงกัน เนื่องจากความพึงพอใจที่จะทำเช่นนั้น โมว์เรอร์เชื่อว่าความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลินจากการได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทางภาษาของเด็ก

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นเกิดขึ้นหลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง โดยผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับ การเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียด คือ เลวิส (Lewis) เป็นนักภาษาศาสตร์ในปี ค.ศ.1951 กล่าวว่า การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจของตัวเองเป็นปฐม ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมาก เพื่อที่จะชดเชยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำ ๆ กัน ซึ่งทำให้เด็กมักพูดซ้ำ ๆ ในระยะของการเล่นเสียง บางครั้งก็ใช้การเคาะโต๊ะ เคาะจังหวะไปด้วย เมื่อศึกษาถึงกระบวนการเลียนแบบภาษาพูด ก็พบว่าจุดเริ่มต้นเกิดเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเด็ก ในระยะเล่นเสียง เช่น เด็กเผชิญกับการพูดย้าพยางค์ “แม่” เมื่อเสียงที่เด็กเปล่งออกมานั้นก่อให้เกิดความสนใจ เด็กก็จะกล่าวซ้ำอีก การฝึกภาษาที่ดั้นนั้นเด็กควรได้รับการฝึกจนกระทั่งมีคำตอบที่คงที่ มีความต้องการพูดซ้ำ ๆ เมื่อพ่อแม่มาพูดหยอกล้อด้วยขณะที่เล่นเสียงพ่อแม่ควรใช้ระยะเงียบมาช่วยฝึกด้วย เช่น ช่องว่างระหว่างการทำเสียงอ้อแอ้เด็กจะหยุดเงียบ แม่อาจเฝ้าความสนใจเด็กใหม่โดยเร้าให้พูด “แม่ ๆ” ถ้าเด็กตอบสนองด้วยการเลียนแบบก็ควรให้ฝึกต่อไป ขึ้นถัดไป คือ การหัดพูดเป็นคำ ในการฝึกทั้งสองขั้นนี้พ่อแม่จำเป็นต้องเลือกเวลาที่เหมาะสม

3. ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ ถู้อาพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข โรนโกลด์ และคณะ (Rheingold & Others) พบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง ซึ่ง ทอดด์ (Todd) และเพื่อนร่วมงานก็แสดงให้เห็นว่าการให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือนเปล่งเสียงมากขึ้น แต่พบว่าเฉพาะเสียงที่บ่งความปีติยินดี ไม่อาจทำให้เพิ่มการตอบสนองได้ เพราะเขาทดลองใช้เทปบันทึกเสียงแทนคน ปรากฏว่าไม่มีการตอบสนองตรงข้ามกับนกแก้วนกขุนทอง ที่สามารถวางเงื่อนไขด้วยงานเสียงหรือเทปก็ได้เด็กนั้นต้องการตอบสนองจากผู้ใหญ่จริง ๆ ดังนั้นเด็กจึงเลียนแบบวิธีการออกเสียงด้วยวิธีนี้ ยิ่งไปกว่านั้นเสียงแม่ปรากฏควบคู่กับการให้อาหาร ซึ่งจัดเป็นการเสริมกำลังโดยตรงอยู่แล้วก็เท่ากับช่วยให้เด็กพูดมากขึ้น ดังนั้นเด็กที่มีเสียงพูดเหมือนพ่อแม่มาก ก็คือเด็กที่ได้รับการเสริมกำลังมากกว่าเด็กคน

อื่นนั่นเอง ยิ่งพ่อแม่ตอบสนองอย่างเต็มอกเต็มใจและร่าเริงเมื่อเด็กพูด “แม่ แม่” มากกว่าเมื่อพูดคำไร้ความหมาย แล้วพยางค์นั้นก็ยิ่งปรากฏบ่อยให้การพูดของเด็ก

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ได้เปล่งเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ซึ่งลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจะจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วยทำนองเดียวกับเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังแล้วพูดซ้ำด้วยตนเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory) ชอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกันเป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ เขาอธิบายว่าเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device) ซึ่งเรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D) เครื่องมือนี้จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายรับข้อมูลทางภาษามาจากประโยคต่าง ๆ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้กฎต่าง ๆ ทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษา กฎทางไวยากรณ์ต่างๆ นี้ คือ ความรู้ในภาษา (Competence) ทฤษฎีนี้มีผู้วิจารณ์มากเพราะไม่ทราบที่ แอล เอ ดี อยู่ที่ไหน จึงรู้เหตุผลนอกจากนี้การระบุว่า แอล เอ ดี รับเฉพาะข้อมูลทางภาษาโดยไม่พิจารณาสถานการณ์อื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมก็จะดูผิดธรรมชาติ ในการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็กนั้นเด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งระดับเสียง ระดับความหมาย และระดับไวยากรณ์ แต่ความรู้ในภาษาตามทัศนะของชอมสกีนั้น หมายถึงกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์อย่างเดียว และละทิ้งระดับความหมายโดยสิ้นเชิง ทฤษฎีของเขาจึงไม่ได้รับการยอมรับโดยทั่วถึงกัน

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียง อันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น โม่ว์เรอร์ (Mowrer) เชื่อว่า ความสามารถในการฟังและความเพลิตเพลินจากการได้ยินเสียง ผู้อื่นและเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lewis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลียนแบบในด้านการพัฒนาภาษาและเชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นเกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยิน

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) เป็นทฤษฎีที่อาศัยหลักจากทฤษฎี การเรียนรู้ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rheingold) และคณะได้ศึกษาและพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัลหรือได้รับการเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Lieberman) ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจะจ้องหน้าเราในขณะที่เราพูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำกับตนเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัย การอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Rabble Buck) ธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้อธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษา พุดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงควรให้การเสริมแรงทันทีด้วยวิธีนี้จึงทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เลนเนเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการ ทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญกระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียง โดยเด็ก จะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้และพุดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และ มิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึงบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดู เพื่อสนองความต้องการของลูกนั้นเป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพุดของลูก

สรุปการได้ว่า พัฒนาการจะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดและจะพัฒนาเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเด็กจะเริ่มจากการฟัง และสิ่งที่อยู่รอบตัว และค่อย ๆ พัฒนาสู่คำที่มีความหมาย ซึ่งเด็กปฐมวัยจะพัฒนาไปตามระดับอายุ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยแต่ละขั้นจะสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทักษะที่เป็นพื้นฐานจะเริ่มจากการฟังนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางการพุด ส่วนทักษะทางการอ่านจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางการเขียน เมื่อมีสิ่งที่เป็นแรงจูงใจสำหรับเด็ก เช่น รางวัล คำชม จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่สูงเพิ่มขึ้น

พัฒนาการและทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ภาษาของเด็กในวัยนี้มีความสำคัญมาก เด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะทางภาษาทั้งในด้านการรู้คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุ สิ่งของ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อายุ เพศ โอกาส และสิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบในการพัฒนาได้ดีกว่าเด็กชายในระยะแรก แต่อย่างไรก็ตามลักษณะพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นไปตามขั้นตอนมีลักษณะเหมือนขั้นบันไดเริ่มตั้งแต่การฟัง การพุด การอ่าน และการเขียน โดยแต่ละขั้นตอนจะมีความเหลื่อมล้ำเชื่อมสัมพันธ์กันและกัน ไม่แยกกันโดยสิ้นเชิง พัฒนาการทางภาษาขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการทางภาษาขั้นที่สูงขึ้น พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ครอบคลุมทักษะทางภาษา 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการฟัง พุด อ่าน และเขียน ซึ่งแต่ละทักษะจะมีพัฒนาการไปตามวัย ดังนี้

1. พัฒนาการด้านการฟัง เป็นกระบวนการแรกของการรับรู้และเป็นตัวจัดประกายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยวุฒิภาวะ เวลา ความพากเพียร และแรงจูงใจ การพัฒนาการฟังของเด็กอายุ 5 - 6 ปี ดังที่ ซิตาพร เอี่ยมสะอาด (2548) ได้กล่าวว่า พัฒนาการด้านการฟังอายุ 5-6 ปี มีดังนี้

- 1.1 ชอบฟังเรื่องราว เรื่องสั้นต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับปรากฏการณ์ตามธรรมชาติและบอกตัวละครที่ชอบได้
- 1.2 มีมารยาทในการฟัง
- 1.3 มีสมาธิในการฟังเรื่องที่สนใจ
- 1.4 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

1.5 ฟังคำสั่งหลายขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องและสามารถปฏิบัติได้

2. พัฒนาการด้านการพูด เป็นไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับการฟังซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสติปัญญา การส่งเสริม และโอกาสในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นการพัฒนาที่มีกระบวนการต่อเนื่องมาตั้งแต่แรกเกิด โดยเริ่มจากการฟังเสียงรอบตัวและพัฒนาไปถึงขั้นการใช้คำอย่างมีความหมาย มีการใช้ประโยคยาวขึ้น จนกระทั่งเด็กสามารถใช้ประโยคที่ซับซ้อนและมีความหมายสมบูรณ์มากขึ้นเป็นลำดับ ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (2548) ได้กล่าวว่า พัฒนาการด้านการพูดของเด็กอายุ 5 - 6 ปี มีดังนี้

1. ชอบสนทนากับเพื่อนและผู้ใหญ่มากกว่าเล่นสิ่งของ
2. มีความสนุกสนานที่ได้สนทนา
3. บอกความต้องการพื้นฐานได้
4. อธิบายความรู้สึกและความต้องการได้อย่างเป็นเรื่องเป็นราว
5. ใช้ท่าทางประกอบในการเล่าเรื่อง
6. อธิบายภาพและเล่าเรื่องจากภาพได้
7. เล่านิทานที่เคยได้ยินและพบเห็นได้
8. ตั้งคำถามถามผู้อื่นว่าอย่างไร
9. ตอบคำถามโดยอาศัยการเรียนรู้
10. ซักถามสิ่งที่สงสัยและรวมอภิปรายหาคำตอบได้
11. ใช้คำบุพบท คำสันธานง่าย ๆ ได้ เช่น กับ แต่ และ เป็นต้น
12. พูดคำคล้องจอง ร้องเพลง และทำท่าประกอบได้

นอกจากนี้ วรรณาท รักสกุลไทย และ นฤมล เนียมหอม (2549) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ด้านการฟังและการพูด สำหรับเด็ก อายุ 5-6 ปี ดังนี้

1. พูดเสีงสระ เสียงวรรณยุกต์ และตัวสะกดได้ชัดครบทุกเสียง พูดเสียงพยัญชนะ ‘ส’ ได้ชัดเจนขึ้น เสียง ‘ร’ อาขยยังไม่ชัด
2. พูดคำศัพท์ได้ประมาณ 2,500-2,800 คำ
3. ใช้คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท ได้ถูกต้อง
4. พูดประโยคที่มีความยาว 5-6 คำขึ้นไป เป็นประโยคที่มีความซับซ้อนและมักใช้ประโยคคำสั่ง
5. พูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างสัมพันธ์กับเรื่องที่พูด

3. พัฒนาการด้านการอ่าน เป็นกระบวนการที่ต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็กอยู่ในวัยทารก และเด็กนั้นพร้อมจะอ่านตั้งแต่อยู่ในวัยเกือบจะแรกเกิด โดยเริ่มด้วยความสนใจในรูปภาพที่เร้าใจ ก่อนเริ่มอ่านอักษรหรืออ่านสัญลักษณ์ ลักษณะการอ่านจะเป็นการอ่านจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันหรืออ่านจากหนังสือภาพแล้วพัฒนาเป็นการอ่านประกอบคำ อ่านพยัญชนะ หรืออ่านประโยคโดยรู้ความหมายมากขึ้นตามลำดับของพัฒนาการเด็ก

1. อ่านเป็นจริงเป็นจังขึ้น

2. สนุกกับการอ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญ
3. อ่านหนังสือรู้ความหมายมากขึ้น
4. เปิดและทำทำอ่านหนังสือโดยอาศัยภาพและความจำ
5. เลือกหนังสือที่ตนสนใจให้ผู้อื่นอ่านให้ฟัง

4. พัฒนาการด้านการเขียน เริ่มจากการขีดเขียนเส้นที่ไม่มีจุดหมายเป็นตัวอักษรได้ใกล้เคียงกับผู้ใหญ่ ซึ่งพัฒนาการในการเขียนของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสนใจ วุฒิภาวะทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อตาและสติปัญญา ครูผู้สอนจึงควรเตรียมเด็กให้พร้อมในองค์ประกอบดังกล่าว ก่อนที่จะสอนเขียนอย่างเป็นทางการ การสอนนั้นไม่ควรบังคับเด็กเพราะจะทำให้เด็กเกิดความเครียดวิตกกังวลต่อการเขียน ท้ายสุดส่งผลให้เด็กเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการเขียนจากแรงจูงใจภายในที่จะเขียน แต่ควรให้เขียนเมื่อเด็กต้องการจะเขียน สำคัญที่สุดคือควรเตรียมความพร้อมในการเขียนให้เด็กตามพัฒนาการแต่ละวัย ชิตาพร เอี่ยมสะอาด (2548) ได้กล่าวว่า พัฒนาการด้านการเขียนของเด็กอายุ 5-6 ปี มีดังนี้

1. วาดรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
2. ใช้เชือกร้อยวัสดุตามแบบได้
3. ตัดกระดาษตามเส้นได้
4. เขียนโดยคิดตัวสะกดขึ้นเอง เช่น “ก ข” แทนคำว่ากินข้าว
5. เขียนสะกดคำใกล้เคียงกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่
6. เขียนคำที่คุ้นเคยได้
7. สื่อความหมายของคำที่เขียนได้มากขึ้น
8. ขีดเขียนชื่อตนเอง คำ ข้อความที่ลอกหรือจำมาได้

สรุปได้ว่า ภาษาของเด็กในวัยนี้มีความสำคัญมาก ซึ่งเด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะทางภาษาทั้งในด้านการรู้ คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุ สิ่งของ เป็นต้น โดยจะมีสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาได้ดี แต่อย่างไรก็ตามลักษณะพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยนั้นจะเป็นไปตามขั้นตอน โดยจะมีลักษณะเหมือนขั้นบันไดซึ่งจะเริ่มตั้งแต่การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยในแต่ละขั้นตอนจะมีความเหลื่อมล้ำเชื่อมสัมพันธ์กันและกัน ไม่แยกกันโดยสิ้นเชิง พัฒนาการทางภาษาขั้นต้นจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการทางภาษาขั้นที่สูงขึ้น

การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา คือ การใช้ภาษาสองภาษาเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยใช้ภาษาแม่ เป็นฐานในการเรียนรู้ผ่านการฟังพูดและอ่านเขียน และเชื่อมโยงไปสู่ภาษาราชการ (ภาษาไทย หรือภาษาที่ใช้ในโรงเรียน) รูปแบบของทวิภาษาทั้ง 4 แบบ ดังนี้

1. รูปแบบ Submersion การสอนแบบ Submersion นี้เป็นการสอนให้กับกลุ่มผู้เรียนที่มาจากวัฒนธรรมรอง และใช้ภาษาแม่ของตนในการสื่อสารในท้องถิ่น จุดมุ่งหมายของรูปแบบการสอนภาษาแบบนี้ เป็นไปเพื่อการกลืนกลายผู้เรียนเข้าสู่วัฒนธรรมกระแสหลัก และมีความสามารถในการใช้ภาษาแห่งชาติได้

เพียงภาษาเดียว และผู้เรียนจะถูกทำให้เห็นว่าภาษาแม่ของตนมีความเป็นรอง และไม่มีความสำคัญเท่ากับภาษาหลักที่กำลังเรียนอยู่ เด็กจะนั่งฟังภาษาที่แตกต่างจากภาษาแรกที่ตนรู้จักในชั้นเรียน โดยไม่มีครูหรือผู้ช่วยที่จะคอยเป็นผู้ช่วยอธิบายให้ การเรียนในรูปแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนหลายคนไม่สามารถไปถึงเป้าหมายในการเรียนภาษามาตรฐานได้สำเร็จ (Cummins, 1981) เนื่องจากภาษาแม่ของผู้เรียนนั้นแตกต่างจากภาษามาตรฐานกลาง จึงทำให้ผู้เรียนบางกลุ่มไปไม่รอด ซึ่ง Cummins เรียกว่า Sink (จมน้ำ) แต่ก็มีบางส่วนอยู่บ้างที่สามารถปรับตัวเรียนรู้ในภาษาที่แตกต่างได้อย่างก้าวกระโดดนี้ได้ ซึ่ง Cummins เรียกคนกลุ่มนี้ว่า Swim (ว่ายน้ำเหนือน้ำ)

2. รูปแบบ Transition การจัดการเรียนการสอนแบบ transition เป็นการสอนให้กับกลุ่มเด็กในวัฒนธรรมรอง โดยวิธีการสอนจะเป็นการใช้ภาษาสองภาษาเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยใช้ภาษาแม่ (ภาษาที่ 1 หรือภาษาที่ใช้ในชุมชน) เป็นฐานในการเรียนรู้ผ่านการฟังพูดและอ่านเขียน และเชื่อมโยงไปสู่ภาษาราชการ หรือภาษาของชาติแนวคิดสำคัญทางภาษา คือ “การใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่การเรียนรู้ในภาษาราชการ” 2. รูปแบบ Transition การจัดการเรียนการสอนแบบ transition เป็นการสอนให้กับกลุ่มเด็กใน วัฒนธรรมรอง โดยวิธีการสอนจะเป็นการใช้ภาษาสองภาษาเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยใช้ภาษาแม่ (ภาษาที่ 1 หรือภาษาที่ใช้ในชุมชน) เป็นฐานในการเรียนรู้ผ่านการฟังพูดและอ่านเขียน และเชื่อมโยงไปสู่ ภาษาราชการ หรือภาษาของชาติแนวคิดสำคัญทางภาษา คือ “การใช้ภาษาแม่เป็นสะพานเชื่อมไปสู่การเรียนรู้ในภาษาราชการ”

3. รูปแบบ Maintenance รูปแบบนี้จะถูกนำมาใช้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มคนในวัฒนธรรมรอง และมีภาษาแม่ที่ไม่ใช่ภาษาราชการ จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ ก็เพื่อเป็นการเคารพในสิทธิทางภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของผู้เรียน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้รักษาภาษาถิ่นและวัฒนธรรมถิ่นของผู้เรียนไม่ให้ถูกกลืนไปกับวัฒนธรรมกระแสหลัก โดยในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะเป็นการนำทั้งภาษามาตรฐานชาติและภาษาแม่ของผู้เรียนเข้ามาสอนในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยทั้งสองภาษามีอิทธิฤทธิ์เท่าเทียมกัน แต่จะเริ่มจากการเรียนภาษาแม่ของผู้เรียนก่อน จึงพัฒนาไปสู่การเรียนภาษาที่ 2 ผู้เรียนจะถูกทำให้เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาราชการ และเห็นความสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมหลัก แต่ก็ต้องไม่ทิ้งอัตลักษณ์ในวัฒนธรรมรองของตน

ดังนั้นการจัดการศึกษาแบบทวิภาษาจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาผ่านการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ต้นทุนทางภาษาและวัฒนธรรมเดิมสู่ภาษาและวัฒนธรรมใหม่ การใช้บทเพลงทวิภาษาจะช่วยสร้างเสริมผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น มีความเข้าใจในภาษา เนื้อเพลง ความหมายของคำ มีความเข้าใจคำศัพท์ สามารถเชื่อมโยงความหมายของคำจากภาษาที่หนึ่งละภาษาที่นอกได้ อีกทั้งเพลงทวิภาษาจะช่วยให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ช่วยลดความตึงเครียด สร้างความสุข และสนุกกับการเรียนรู้อย่างยิ่ง

แนวคิดการใช้คู่มือ

ความหมายของคู่มือ

ฉลอง นุ้ยฉิม (2542) ให้ความหมายของคู่มือว่า คู่มือเป็นหนังสือเล่มเล็กที่ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีรายละเอียดที่ง่ายต่อการรับรู้เข้าใจง่ายและมักมีภาพประกอบ

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2540) ให้ความหมายคู่มือว่า คู่มือ(Manual) หมายถึง เอกสารที่รวบรวมเนื้อหาทั้งทฤษฎีและแบบฝึกปฏิบัติ

อรณิข เกียรติไพบูลย์ (2542) ให้ความหมายคู่มือไว้ หมายถึง เอกสารที่ให้แนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ช่วยให้ทำ กิจกรรมต่างๆ เป็นไปตาม

นุติ รุ่งสว่าง (2543) ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่าคู่มือ (Handbook Manual) หมายถึงเอกสารที่รวบรวมเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดแนะนำวิธีการปฏิบัติกิจกรรม เป็นการให้คำอธิบายและเฉลยปัญหาหรือข้อสงสัย เพื่อให้ได้ความรู้ และคำตอบอย่างรวดเร็วด้วยตนเอง

อมรรัตน์ ศูนย์กลาง (2544) ได้ให้ความหมายของคู่มือไว้ว่าคู่มือ (Manual) หมายถึงหนังสือเอกสารที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความเข้าใจอำนวยความสะดวกและเป็นแนวทางในการปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีภาพประกอบ และมีแผนภูมิลักษณะต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจและเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

จากความหมายข้างต้นสรุปความหมายของคู่มือได้ว่า คู่มือ (Manual) เป็นแหล่งสารสนเทศซึ่งรวบรวมเรื่องราวเฉพาะด้านในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยแสดงรายละเอียดและวิธีการทำงานเฉพาะเรื่องในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องหรือใช้เป็นแนวทางในการอ้างอิงข้อเท็จจริงในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้สำเร็จตามเป้าหมาย

ประเภทของคู่มือ

คู่มือมีหลายลักษณะ โดยทั่วไปแบ่งประเภทของคู่มือตามลักษณะเฉพาะได้ 4 ประเภท ดังนี้

- 1) คู่มือปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นสารสนเทศเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานเฉพาะเรื่อง
- 2) คู่มือรวบรวมความรู้เบ็ดเตล็ด มีลักษณะเป็นสารสนเทศเกี่ยวกับความรู้ที่สืบค้นได้ยากในสาขาวิชาต่างๆ
- 3) คู่มืออธิบายและตีความหมาย มีลักษณะเป็นสารสนเทศที่ชี้แจงเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งในแง่มุมต่างๆ
- 4) คู่มือให้ความรู้เฉพาะ มีลักษณะเป็นสารสนเทศเกี่ยวกับเรื่องราวหรือเนื้อหาสำคัญโดยย่อ

ประโยชน์ของคู่มือ

คู่มือเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานนานับประการ อาทิ หน่วยงาน, ผู้ปฏิบัติงาน, และบุคคลทั่วไปหลายประการ ได้แก่

- 1) ส่งเสริมให้การทำงานมีความถูกต้องตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และก่อให้เกิดเป็นแบบแผนการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานเดียวกัน
- 2) สร้างความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

3) อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้งานและเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

- 4) ลดระยะเวลาการทำงานและลดข้อบกพร่องของการทำงาน
- 5) ลดต้นทุนการทำงานหรือลดค่าใช้จ่ายในการทำงาน
- 6) ลดความขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติงานโดยระบุหน้าที่รับผิดชอบตามตำแหน่งงาน
- 7) เพิ่มประสิทธิภาพของผลการทำงาน

จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการใช้คู่มือ สรุปได้ว่า คู่มือไว้เป็นเอกสารที่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งได้รวบรวมเนื้อหาจากทฤษฎีอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความเข้าใจ อำนวยความสะดวกและเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดแนะนำวิธีการปฏิบัติกิจกรรม เป็นการให้คำอธิบายและเฉลยปัญหาหรือข้อสงสัย เพื่อให้ได้ความรู้ และคำตอบอย่างรวดเร็ว

แนวคิดการใช้รูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบ พอสรุปได้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ให้ความหมายไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือเป็นแนว ซึ่งเป็นที่ยอมรับแสดงว่า เป็นสิ่งนั้น ๆ เช่น รูปแบบบ้าน เป็นต้น

ทิตินา แคมมณี (2550) ซึ่งกล่าวไว้ว่า รูปแบบ (Model) เป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็น 11 แผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

บุญชม ศรีสะอาด (Online) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบาย ลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบ หรือกิจกรรมในระบบ

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2552) ให้ความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น 3 ความหมาย ดังนี้

1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบใน ความหมายนี้ มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่ รู้จักกัน ที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางที่เรียกกันว่า ภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบ การสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบ การประเมิน

คัมภีร์ สุตแท้ (2553) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้าง หรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ปัญญา ทองนิล (2553) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เกิดจากทฤษฎีประสบการณ์ การคาดการณ์ มานำเสนอในรูปแบบของข้อความหรือแผนผัง

ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล (2553) รูปแบบหมายถึง โครงสร้างโปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นจากการลดทอนเวลาและเทศะ พิจารณามีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษาเพื่อใช้ทดแทนแนวคิดหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบนั้น ๆ

มีลี สืบกระแสน (2552) รูปแบบมีสองลักษณะ คือ รูปแบบจำลองของสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่เป็นแบบจำลองของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รูปแบบอาจแสดงความสัมพันธ์ด้วยเส้นโยงแสดงในรูป แผนภาพหรือเขียนในสมการคณิตศาสตร์ หรือสมการพยากรณ์หรือเขียนเป็นข้อความ จำนวน หรือภาพ หรือแผนภูมิ หรือรูปสามมิติ

กูด (Good, 1973) กล่าวว่า ความหมายของรูปแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 12 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง หรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ เป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติซึ่งเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการหรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งรวมกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม ตามความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบ คือ แบบจำลองของสิ่งที่เป็น

Model หมายถึง สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของจริง ความหมายนี้ตรงกับภาษาไทยว่า แบบจำลอง เช่น แบบจำลองของเรือดำน้ำ เป็นต้น

Model ที่หมายถึง สิ่งของหรือคน ที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบ หรือแม่แบบในวงการวาดภาพศิลป์ เป็นต้น

Model หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เครื่อง คอมพิวเตอร์ รุ่น 864X เป็นต้น

โทส์และคาร์รอล (Tosi and Carroll, 1982) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบเป็นนามธรรมของจริงหรือภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ และมีทั้งรูปแบบทั้งกายภาพ (Physical model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลองหอสมุดแห่งชาติ แบบจำลองเครื่องบินขับไล่ เอฟ 16 เป็นต้น และรูปแบบเชิงลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือ สัญลักษณ์ เช่น รูปแบบเชิงระบบและตามสถานการณ์ (A System/Contingency Model) ของบราวน์ และโมเบริกส์ (Brown and Moberg 1980) และรูปแบบการควบคุม วิทยานิพนธ์ ของ บุญชม ศรีสะอาด (2548) เป็นต้น และรูปแบบการบริหารซึ่งกำลังศึกษาและพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้ จะอยู่ในกลุ่มของรูปแบบประเภทหลัง คือ รูปแบบเชิงคุณลักษณะ ซึ่งเป็นรูปแบบในความหมายโดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงคำนี้ในวงวิชาการ

สโตเนอร์และแวนเกิล (Stoner and Wankel, 1986) ให้ทัศนะว่า รูปแบบเป็นการจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้นๆ ได้ง่ายขึ้น

ไรย์ (Raj, 1996) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ (Model) ในหนังสือ Encyclopedia of Psychology and Education ไว้ 2 ความหมาย ดังนี้

1) รูปแบบ คือ รูปย่อของความ จริงของปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงด้วยข้อความ จำนวน หรือภาพ โดยการลดทอนเวลา ทำให้ความเข้าใจความ จริงของปรากฏการณ์ได้ดียิ่งขึ้น

2) รูปแบบ คือ ตัวแทนของการใช้แนวความคิดของโปรแกรมที่กำหนด เฉพาะโดยสรุปแล้ว รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบดังกล่าวได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้ เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือในบางกรณี อาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ประเภทของรูปแบบ

รูปแบบสามารถจำแนกออกได้หลายประเภท ได้มีผู้จำแนกประเภทของรูปแบบ ดังนี้ สมิธ และคณะ (Smith and others.1980) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบิน จำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องบิน หัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้อธิบายปฏิกิริยาธรรมดาดำเนินการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น Bertalanffy (1968) ผู้สร้างทฤษฎีระบบ กล่าวว่า การมีรูปแบบ ข้อความนั้นแม้บางครั้งจะเข้าใจยาก แต่ก็ดีกว่าไม่มีรูปแบบเสียเลย เพราะอย่างน้อยก็เป็นแนวทาง ในการสร้างรูปแบบประเภทอื่นต่อไป

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ

(Quantitative Model) เช่น สมการ และโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

Keeves (1988) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.2.1 รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบเชิง กายภาพ ส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการ เปรียบเทียบโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับ ข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในลักษณะนั้นด้วย รูปแบบที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจน สามารถนำไป ทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ในการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่าง กว้างขวาง เช่น รูปแบบจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

สร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบกับลักษณะถั่งน้ำ ที่ประกอบด้วยท่อน้ำเข้าและท่อน้ำออก ปริมาณที่ไหลเข้าถึงเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เข้า โรงเรียน อัตราการเกิด อัตราการย้ายเข้า อัตราการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนปริมาณน้ำที่ไหล ออกเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากพื้นที่เกณฑ์ การศึกษา การย้ายออก การจบการศึกษา สำหรับปริมาณน้ำที่เหลือในถัง เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่ใน โรงเรียน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของรูปแบบนี้เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียน ในโรงเรียน

2.2.2 รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษา เป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็น โครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้ คือขาดความ ชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้กับ การศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.2.3 รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรโดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ในด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

2.2.4 รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำ เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้ ทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่มีตัวแปรสลับซับซ้อนได้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือ ต้อง สร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลใน สภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบรูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) **รูปแบบระบบเส้นเดี่ยว (Recursive Model)** เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียวโดยไม่มี ความสัมพันธ์ย้อนกลับ

2) **รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive Model)** เป็นรูปแบบที่ แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่งอาจ เป็นทั้งตัวแปรเชิงสาเหตุและเชิงผลพร้อมกัน จึงมีทิศทางความสัมพันธ์ย้อนกลับได้

Steiner (1988 อ้างถึงใน เสรี ชัดเข้ม. 2538) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. **รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model)** จำแนกออกเป็น

1.1 **รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of)** เช่น รูปแบบเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริง แต่มีขนาดย่อ

1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นรูปแบบจำลองที่ออกแบบไว้เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างรูปแบบเท่าของจริงขึ้นมาก่อนแล้วจึงผลิตสินค้าตามรูปแบบนั้น

2. รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) เป็นรูปแบบ หรือแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เช่น รูปแบบที่สร้างมาจากทฤษฎี การคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) เป็นรูปแบบ ที่สร้างขึ้นมาเพื่ออธิบายทฤษฎี หรือปรากฏการณ์ เช่น รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรร ตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า รูปแบบเป็นรูปแบบที่ใช้ภาษา เป็นสื่อในการ บรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการบริหารการพัฒนาบุคลากรครูเพื่อมุ่งสู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

องค์ประกอบของรูปแบบ

ผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

ไมตรี บุญทศ (2554) สรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่คล้ายกันไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบพร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้ รูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา และนำรูปแบบไปใช้

สมชัย จรรย์ไพบูลย์ (2555) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่คล้ายกันไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ

กิตติศักดิ์ เกตุนุติ (2557) สามารถสรุปความเชื่อมโยงของทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ B-R-A-I-N ได้แก่ 1.ขั้นปลุกสมอง (Boosting = B) 2.ขั้นระบุและเชื่อมโยง (Remarking and Relating = R) 3.ขั้นสืบค้นคำตอบ (Acquiring = A) 4.ขั้นสรุปผล (Inferring = I) 5.ขั้นนำเสนอผล (Notifying = N) เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการคิดวิจารณ์ของเด็กรุ่นใหม่

กันตภา สิริธิดา (2561) สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอน มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1.หลักการ 2.วัตถุประสงค์ 3.ขั้นการเรียนการสอน และ 4.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา และนำรูปแบบไปใช้

ดังนั้นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเท่าที่พบจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า ส่วนใหญ่จะกล่าวถึงการจัดองค์การบริหาร หรือโครงสร้างระบบบริหารและ แนวทางในการดำเนินงาน

ใน ภาระหน้าที่ (Function) ที่สำคัญ ๆ ในการบริหารงานขององค์กรนั้น ๆ เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป เป็นต้น ซึ่งจะได้กล่าวถึงอีกครั้งหนึ่งในตอนที่ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบในการกำหนด รูปแบบต่อไป โดยสรุปแล้วในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใดมีโครงสร้าง และความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษา หรือจะออกแบบแนวคิดทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

ลักษณะของรูปแบบที่ดี

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2553) กล่าวว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์ เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงของการพัฒนารูปแบบ
2. รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้วถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิก
3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลัง ศึกษา
5. รูปแบบในเรื่องใด จะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ Keeves (1988) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ควรมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวม ๆ (Associative Relationship)
2. รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้ โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจาก รูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใน ลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

สรุปได้ว่ารูปแบบที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันแบบรวม ๆ
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการทำนายผลที่จะเกิดขึ้น สามารถตรวจสอบได้ข้อมูล เชิงประจักษ์
3. รูปแบบควรชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด หรือมโนทัศน์ใหม่ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ และเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสอดคล้ององค์ประกอบของรูปแบบ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการวิเคราะห์ เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

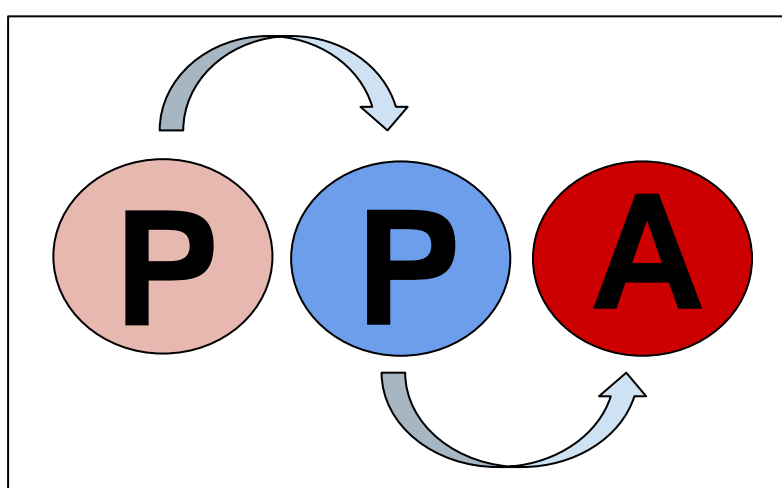
องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง			
	ไมตรี บุญทศ (2554)	สมชัย จรรยาไพบุลย์ (2555)	กิตติศักดิ์ เกตุญาติ (2557)	กันตภา สุทธิอาจ (2561)
ชั้นวางแผน		/		
ชั้นดำเนินการ	/	/		/
ชั้นประเมินผล	/	/	/	/

จากตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ PPA สรุปได้ว่ารูปแบบ PPA มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. ชั้นวางแผน
2. ชั้นดำเนินการ
3. ชั้นประเมิน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการ PPA

P1 : Planning	ขั้นตอนที่ 1 วางแผนการเรียนรู้
P2 : Performance	ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
A : Assessment	ขั้นตอนที่ 3 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับกระบวนการ PAR โดยดำเนินการวิจัยเป็น ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ระยะที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลเอกสารรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง ดังนี้

- 1.1 หลักสูตรปฐมวัย 2560
- 1.2 รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน
- 1.3 พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
- 1.4 แนวคิดการใช้รูปแบบ
- 1.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2. แหล่งข้อมูลเอกสารในการพัฒนาคู่มือพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ดังนี้

- 2.1 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.2 แนวคิดคู่มือ

3. แหล่งบุคคล

กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล (กระบวนการแบบมีส่วนร่วม)

กลุ่มผู้ปกครอง เกณฑ์/คุณสมบัติ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัครจำนวน 7 คน

กลุ่มครูอนุบาล เกณฑ์/คุณสมบัติ เป็นครูระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัครจำนวน 2 คน มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่ต่ำกว่า 3 ปี

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning)
2. ผลประเมินรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning)
3. ผลสัมฤทธิ์ความคิดเห็นโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง
4. ผลประเมินโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการ

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง โดยใช้กระบวนการใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย

- 1.1.1 หลักสูตรปฐมวัย 2560
- 1.1.2 รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน
- 1.1.3 พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
- 1.1.4 แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 1.1.5 แนวคิดการใช้รูปแบบ
- 1.1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย

- 1.2.1 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.2.2 แนวคิดคู่มือ

ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

1. ติดต่อประสานงานและจัดทำหนังสือเรียนเชิญผู้อำนวยการสถานศึกษา คุณครูและผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี เพื่อนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล

2. จัดประชุมเพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา คุณครูและกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

3. นำผลของการสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองมาปรับปรุงแก้ไข

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพของรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองโดยใช้การประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้
- เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ระดับปฏิบัติการขึ้นไปและดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) กลุ่มครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้
- เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) ครูผู้สอนทางด้านภาษาในสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้
- เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยมีขั้นตอน ดังนี้

5. นำรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองมาจัดทำเป็นเล่มเอกสาร

6. ติดต่อประสานงานและจัดทำหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่จะมาทำการสัมมนาประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยใช้ประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองและใช้วิธีการจัดประชุมสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview)

7. ข้อมูลจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มาปรับปรุงแก้ไข

8. ทำการสรุปข้อมูลและทำการวิเคราะห์ผลของข้อมูลต่อไปจนได้โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ได้แก่

1. ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือ การพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง
2. ประเด็นคำถามในการผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

การสร้าง/พัฒนาเครื่องมือ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองมีลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-end Questions) ดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.1 ร่างประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง โดยมีสาระครอบคลุมตามองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

1.2 ตรวจสอบและหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง โดยนำประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 3 คน กลุ่มครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอนทางด้านภาษาในสถานศึกษา จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบประเด็นสัมภาษณ์ว่าวัดได้ตรงตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดตรง ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงและให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้อง 0.75-1.00 (สุเทพ อ่วมเจริญ, 2557:100) ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้มีค่า 0.80-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

1.3 ปรับปรุง/แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

1.4 ร่างประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง โดยมีสาระครอบคลุมตาม

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

1.5 ตรวจสอบและหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง โดยนำประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 3 คน กลุ่มครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน และครูผู้สอนทางด้านภาษาในสถานศึกษา จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบประเด็นสัมภาษณ์ว่าวัดได้ตรงตามคุณลักษณะที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดตรง ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงและให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง พิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้อง 0.75-1.00 (สุเทพ อ่วมเจริญ, 2557:100) ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้มีค่า 0.80-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

1.6 ปรับปรุง/แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

ระยะที่ 2 พัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง โดยนำโครงสร้างคู่มือที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามกิจกรรมที่ได้จากโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง และการประเมินผลการเรียนรู้ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน จัดสัมมนาประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยใช้ประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย คู่มือการใช้ แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ หลังจากได้ปรับปรุงตามคำแนะนำแล้ว นำคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ. ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเอกสาร ประกอบด้วย

1. หลักสูตรปฐมวัย 2560
2. รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน
3. พัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
4. แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย
5. แนวคิดการใช้รูปแบบ

6. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลบุคคล

กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล (กระบวนการแบบมีส่วนร่วม)

กลุ่มผู้ปกครอง เกณฑ์/คุณสมบัติ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะ นอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัครจำนวน 7 คน

กลุ่มครูอนุบาล เกณฑ์/คุณสมบัติ เป็นครูระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะ นอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัครจำนวน 2 คน มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่ต่ำกว่า 3 ปี

ผู้อำนวยการสถานศึกษา เกณฑ์/คุณสมบัติ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาแลสะ นอ ปีการศึกษา 2564

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการเตรียมสอบหาคคุณภาพ

ประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 9 คน เพื่อตรวจสอบและหาคคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของการร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีคุณสมบัติดังนี้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีประสบการณ์สอนมาแล้ว 5 ปี ในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง
  - 1.1 คู่มือครู
  - 1.2 คู่มือผู้ปกครอง

วิธีการดำเนินการพัฒนาคู่มือ

1. พัฒนาและตรวจสอบและหาคคุณภาพของการร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองและเครื่องมือที่ใช้ประกอบคู่มือ ได้แก่ คำแนะนำการใช้คู่มือสำหรับนำไปใช้แผนการจัดประสบการณ์ และการวัดและการประเมินผล โดยนำโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ประกอบด้วย แนวคิดคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

- 1.2 พัฒนาร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ในคู่มือจะประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. จุดมุ่งหมาย 2.วัตถุประสงค์ 3.คำแนะนำคู่มือการใช้ 4. แผนกิจกรรมการจัดประสบการณ์ 5. แบบประเมิน/เกณฑ์การประเมิน โดยมีครูเป็นผู้ร่วมให้ข้อมูลในการพัฒนาร่างคู่มือสำหรับครู และผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมให้ข้อมูลในการพัฒนาร่างคู่มือสำหรับผู้ปกครอง

1.3 เขียนคำแนะนำการใช้คู่มือ ตามการจัดประสบการณ์ตามการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 P (planning), วางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ในขั้นนี้ได้ข้อสรุปจากการประชุมถึงหน้าที่ของครูว่า ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนและประเมินพัฒนาการของนักเรียน และผู้ปกครองมีหน้าที่คอยเน้นย้ำคำศัพท์ที่ได้จากการสอนของครูจากโรงเรียนและประเมินคำศัพท์ ขั้นที่ 2 P (performance), ปฏิบัติ ในขั้นนี้เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้จากขั้นที่ 1 และดำเนินกิจกรรมตามคู่มือครูและผู้ปกครอง ขั้นที่ 3 A (Assessment), ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมตามวัน เวลา ที่ได้วางแผนไว้ ครูมีหน้าที่ประเมินพัฒนาการของนักเรียน และผู้ปกครองมีหน้าที่ประเมินคำศัพท์

1.4 เขียนกระบวนการเรียนรู้ หน่วย สัตว์ ในคู่มือครูในการจัดประสบการณ์ หมวดสัตว์ ตามกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการจัดประสบการณ์ตามการจัดกิจกรรมการสอนเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 P (planning), วางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ในขั้นนี้ได้ข้อสรุปจากการประชุมถึงหน้าที่ของครูว่า มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนและประเมินพัฒนาการของนักเรียน ขั้นที่ 2 P (performance), ปฏิบัติ ในขั้นนี้เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้จากขั้นที่ 1 และดำเนินกิจกรรมตามคู่มือครูในการจัดประสบการณ์ หมวดสัตว์ ขั้นที่ 3 A (Assessment), ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมตามวัน เวลา ที่ได้วางแผนไว้ ครูมีหน้าที่ประเมินพัฒนาการของนักเรียน

1.5 เขียนกระบวนการเรียนรู้ หน่วย สัตว์ ในคู่มือผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์ หมวดสัตว์ ตามกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการจัดประสบการณ์ตามการจัดกิจกรรมการสอนเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 P (planning), วางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครองในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ในขั้นนี้ได้ข้อสรุปจากการประชุมถึงหน้าที่ของผู้ปกครองว่า มีหน้าที่คอยเน้นย้ำคำศัพท์ที่ได้จากการสอนของครูจากโรงเรียนและประเมินคำศัพท์ ขั้นที่ 2 P (performance), ปฏิบัติ ในขั้นนี้เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้จากขั้นที่ 1 และดำเนินกิจกรรมตามคู่มือผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์ หมวดสัตว์ ขั้นที่ 3 A (Assessment), ประเมินผล เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมตามวัน เวลา ที่ได้วางแผนไว้ผู้ปกครองมีหน้าที่ประเมินคำศัพท์

1.6 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย คู่มือครู และคู่มือผู้ปกครอง โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้จะประเมินความสอดคล้องจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 9 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

- 1) กลุ่มผู้สอนระดับชั้นอนุบาล 3 จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้
    - เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ระดับปฏิบัติการขึ้นไปและดำรงตำแหน่งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
  - 2) กลุ่มครูผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้
    - เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
  - 3) ครูผู้สอนทางด้านภาษาในสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้
    - เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
- โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.7 ติดต่อประสานงานและจัดทำหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่จะมาทำการสัมมนาประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยใช้ประเด็นคำถามในการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เกี่ยวกับการร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง และใช้วิธีการจัดประชุมสัมมนาแบบเป็นทางการ (Formal Interview)

1.8 ข้อมูลจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปทดลองใช้จริง

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล โดยมีการวิเคราะห์ผล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาและทดสอบคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลจากแหล่งข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลเอกสารรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

1.1.1 ผลการศึกษาหลักสูตรปฐมวัย 2560 พบว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ตามช่วงวัยของเด็ก ซึ่งเด็กจะพัฒนาพร้อมกันทั้ง 4 ด้าน ในพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มาตรฐานที่ 3 เด็กจะมีสุขภาพจิตและมีความสุข และพัฒนาด้านสติปัญญา มาตรฐานที่ 9 เด็กจะใช้ภาษาที่จะสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย และสภาพความพึงประสงค์ของเด็กมีความจำเป็นที่ต้องการดนตรีมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กอนุบาลให้เติบโตสมบูรณ์แข็งแรงทางประสบการณ์ด้านดนตรี เพื่อให้เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก อธิบายด้วยคำพูด การขีดเขียน สัญลักษณ์ที่เป็นเรื่องราวและมีความหมาย รวมทั้งเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองและรับฟังผู้อื่น จะทำให้เด็กเกิดการสื่อสารระหว่างกัน ก่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรงสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.1.2 ผลการศึกษารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน พบว่า HOME BASED LEARNING คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้านเป็นหลัก โดยจะมีการดำเนินการผ่านทางแพลตฟอร์มหรือช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ โดยอีเมลเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสาร หรืออาจจะเป็นช่องทางอื่น ๆ เช่น ไลน์ เมสเซนเจอร์ ฯลฯ และจะต้องมีกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยจะมีการแอสไซน์เม้นท์งาน นอกจากนี้การ

จัดกระบวนการเรียนรู้ที่บ้านให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ประการ คือ 1. พื้นที่ 2. อุปกรณ์ 3. การเข้าถึง และ 4. ทักษะสำหรับผู้ปกครอง เป็นต้น

1.1.3 ผลการศึกษาพัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย พบว่า พัฒนาการจะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดและจะพัฒนาเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเด็กจะเริ่มจากการฟัง และสิ่งที่อยู่รอบตัว และค่อย ๆ พัฒนาสู่คำที่มีความหมาย ซึ่งเด็กปฐมวัยจะพัฒนาไปตามระดับอายุ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยแต่ละขั้นจะสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทักษะที่เป็นพื้นฐานจะเริ่มจากการฟังนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางการพูด ส่วนทักษะทางการอ่านจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางการเขียน เมื่อมีสิ่งที่เป็นแรงจูงใจสำหรับเด็ก เช่น รางวัล คำชม จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่สูงเพิ่มขึ้น

จากผลการศึกษาแหล่งข้อมูลเอกสารจึงได้ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 P (Planning) : ขั้นวางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย
2. ขั้นที่ 2 P (Performance) : ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้
3. ขั้นที่ 3 A (Assessment) โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง : ครูมีหน้าที่ประเมินพัฒนาการของนักเรียน และผู้ปกครองมีหน้าที่ประเมินคำศัพท์

1.2 ผลจากแหล่งข้อมูลเอกสารโครงร่างคู่มือพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ดังนี้

1.2.1 ผลการศึกษาการจัดประสบการณ์แบบทวิภาษา พบว่า การจัดการศึกษาแบบทวิภาษาจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ภาษา ผ่านการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ต้นทุนทางภาษาและวัฒนธรรมเดิมสู่ภาษาและวัฒนธรรมใหม่ การใช้บทเพลงทวิภาษาจะช่วยเสริมผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น มีความเข้าใจในภาษา เนื้อเพลง ความหมายของคำ มีความเข้าใจคำศัพท์ สามารถเชื่อมโยงความหมายของคำจากภาษาที่หนึ่งละภาษาที่นอกได้ อีกทั้งเพลงทวิภาษาจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ช่วยลดความตึงเครียด สร้างความสุขและสนุกกับการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

1.2.2 ผลการศึกษาแนวคิดคู่มือ พบว่า คู่มือเป็นเอกสารที่ใช้ทำกิจกรรมต่างๆ มีความสวยงาม ซึ่งได้รวบรวมเนื้อหาจากทฤษฎีอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความเข้าใจตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่ายต่อการรับรู้ มีภาพประกอบ อำนวยความสะดวกและเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดแนะนำวิธีการปฏิบัติกิจกรรม เป็นการให้คำอธิบายและเฉลยปัญหาหรือข้อสงสัย เพื่อให้ได้ความรู้และคำตอบอย่างรวดเร็ว

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของรูปแบบ การส่งทักษะเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล

จากผลการศึกษาแหล่งข้อมูลเอกสารจึงได้โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

ผลโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู

โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ (10 นาที)	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (20 นาที)	กิจกรรมสร้างสรรค์ (20 นาที)	กิจกรรมเกมการศึกษา (20 นาที)
ครูร้องเพลง และให้เด็กร้องตามพร้อมทำท่าทางประกอบเพลง	พูดคุยเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ รูปร่าง ลักษณะ ประเภท แหล่งที่อยู่ ฯลฯ	วาดภาพระบายสี ปั้นดินน้ำมัน ปะติด	จับคู่ภาพเหมือน ทายภาพปริศนาเงา

ผลโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง			
เปิดเพลง (10 นาที)	ทบทวนคำศัพท์ (10 นาที)	ทำงานศิลปะ (10 นาที)	ลากเส้น (10 นาที)
ผู้ปกครองเปิดเพลงให้เด็กฟัง	ผู้ปกครองถามชื่อสัตว์	วาดภาพระบายสี ปั้นดินน้ำมัน ปะติด	ผู้ปกครองให้เด็กฝึกลากเส้นตามรอยประ

ผลจากร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองจากการศึกษาจากแหล่งเอกสาร จากนั้นนำผลที่ได้มาเก็บผลการสัมภาษณ์จากแหล่งบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของคุณครูและผู้ปกครองที่มีต่อร่างรูปแบบรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

2. ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของคุณครูและผู้ปกครองที่มีต่อโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

1.3 ผลข้อมูลจากแหล่งบุคคล

1.3.1 กลุ่มครูชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 คน ผลดังตาราง

ตารางที่ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

ประเด็นคำถาม	ผลการสัมภาษณ์
1. ท่านคิดว่าร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองมีกระบวนการที่ต่อเนื่องและสามารถปฏิบัติตามได้หรือไม่	คนที่ 1: คิดว่ารูปแบบมีความเข้าใจง่าย มีขั้นตอนไม่ซับซ้อน สามารถปฏิบัติตามได้ คนที่ 2 : จากรูปแบบคิดว่าขั้นตอนทำตามได้ คนที่ 3 : จากขั้นตอนมีความคิดว่าเข้าใจง่าย ในแต่ละขั้นตอนมีหน้าที่ชัดเจน
2. ท่านคิดว่ามีความเข้าใจร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง หรือไม่	คนที่ 1: มีความเข้าใจ เพราะร่างรูปแบบมีขั้นตอนที่เข้าใจง่าย คนที่ 2: เข้าใจ เพราะขั้นตอนในแต่ละขั้น มีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย คนที่ 3: คิดว่าร่างรูปแบบเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

จากตารางที่ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีต่อร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง พบว่า รูปแบบมีความชัดเจน เป็นขั้นตอน มีกระบวนการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

1.4 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีต่อโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ตารางที่ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีต่อโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ประเด็นคำถาม	ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็น
ท่านคิดว่าโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่	คนที่ 1: กิจกรรมที่ออกแบบไว้มีความต่อเนื่อง ทั้งการจัดกิจกรรมที่โรงเรียน โดยเริ่มให้ครูเป็นคนสอนเนื้อหา และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยทบทวน คำศัพท์ที่บ้าน มีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน คนที่ 2: การกำหนดเวลาของกิจกรรมมีความเหมาะสม ข้อดีของโครงร่างคู่มือคือการให้ผู้ปกครองร่วมจัดกิจกรรมตามเวลาที่สะดวก ไม่เป็นการบังคับหรือสร้างภาระให้

ประเด็นคำถาม	ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็น
	คนที่ 3: การร่วมกันประเมินผลของนักเรียน โดยการแบ่งหน้าที่ครูและผู้ปกครองจะช่วยลดภาระให้ครู ในส่วนของผู้ปกครองจะได้ทราบถึงความสามารถของเด็ก คนที่ 4: กิจกรรมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและเนื้อเรื่องที่เด็กควรจะได้เรียนรู้ คนที่ 5: กิจกรรมเพลง รูปภาพ จะช่วยให้เด็กอยากจะได้เรียนมากยิ่งขึ้น

จากตารางที่ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองที่มีต่อโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง พบว่า กิจกรรมที่ออกแบบไว้มีความต่อเนื่อง มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับเด็กที่ควรจะได้เรียนรู้ แบ่งหน้าที่ระหว่างครูและผู้ปกครองได้ชัดเจน ทั้งการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนและที่บ้าน การทำกิจกรรมในแต่ละครั้งใช้เวลาที่เหมาะสมและสามารถจัดในเวลาใดก็ได้ อีกทั้งมีการร่วมกันประเมินผลของครูและผู้ปกครองกันคนละส่วนซึ่งชัดเจน

2. ผลการหาคุณภาพของร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

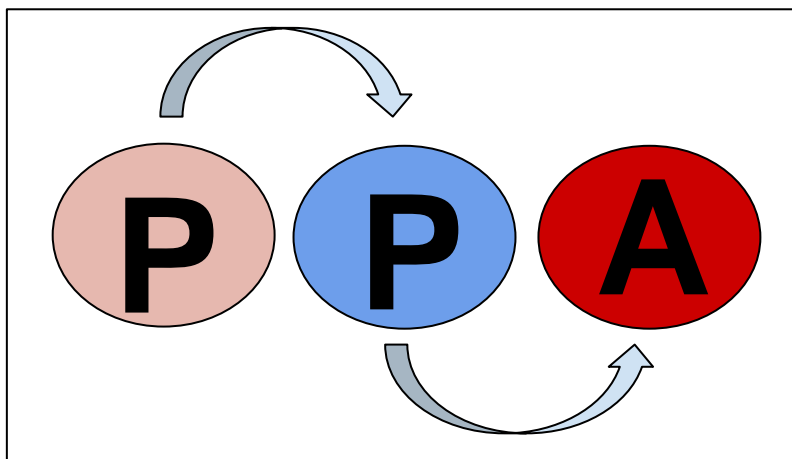
ตารางที่ ผลการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อหาคุณภาพของร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

ประเด็นคำถาม	ผลการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง	คนที่ 1: ในขั้นตอนที่ 1 ควรแบ่งหน้าที่ชัดเจน โดยให้ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมที่โรงเรียน ผู้ปกครองทำหน้าที่ทบทวนความรู้ที่บ้าน คนที่ 2: ในขั้นตอนที่ 2 ควรเพิ่มการดำเนินกิจกรรมตามคู่มือของแต่ละฝ่าย คนที่ 3: ในขั้นตอนที่ 3 ควรระบุหน้าที่ให้ครูประเมินพัฒนาการโดยรวม และผู้ปกครองทำหน้าที่ประเมินคำศัพท์ คนที่ 4: ควรเพิ่ม Model เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของขั้นตอนต่างๆของร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง
โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู	คนที่ 1: ควรเพิ่มประเด็นการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ให้ครูประเมินผลด้านพัฒนาการภาพรวมที่โรงเรียน และผู้ปกครองประเมินผลด้านความรู้ที่บ้าน คนที่ 2: ควรปรับชื่อกิจกรรมให้เข้าใจง่ายขึ้น

และผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่	<u>คู่มือครู</u> 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เปลี่ยนเป็น กิจกรรมฟังเพลงสวนสัตว์ พร้อมเต้นประกอบท่าทาง 2) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เปลี่ยนเป็น กิจกรรมลากเส้นรูปร่างสัตว์ตามจุด 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ เปลี่ยนเป็น ระบายสีรูปสัตว์ 4) กิจกรรมเกมการศึกษา เปลี่ยนเป็น กิจกรรมทายชื่อสัตว์จากบัตรคำ กิจกรรมทายชื่อสัตว์จากคำใบ้ <u>คู่มือผู้ปกครอง</u> 1) ให้กิจกรรมเปิดเพลงและกิจกรรมทบทวนคำศัพท์ อยู่ในชั้นเดียวกันเพื่อลดเวลาทำกิจกรรม คนที่ 3: ควรปรับเรื่องเวลาในแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสม <u>คู่มือครู</u> 1) กิจกรรมฟังเพลงสวนสัตว์พร้อมเต้นประกอบท่าทาง 20 นาที 2) กิจกรรมลากเส้นรูปร่างสัตว์ตามจุด 25 นาที 3) กิจกรรมระบายสีรูปสัตว์ 25 นาที 4) กิจกรรมทายชื่อสัตว์จากบัตรคำ 25 นาที 5) กิจกรรมทายชื่อสัตว์จากคำใบ้ 25 นาที <u>คู่มือผู้ปกครอง</u> 1) กิจกรรมเปิดเพลง 10 นาที 2) กิจกรรมระบายสี 25 นาที 3) กิจกรรมลากเส้นตามจุด 25 นาที

ผลการหาคุณภาพจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) สำหรับร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ได้ผลดังนี้

ผลจากการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

แผนภาพที่ PPA Model

หลักการ

การเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้านเป็นหลัก โดยจะมีการดำเนินการผ่านขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 P (Planning), ขั้นที่ 2 P (Performance), ขั้นที่ 3 A (Assessment) โดยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง

ความหมายของรูปแบบ

P (Planning) หมายถึง ขั้นวางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย โดยครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนและประเมินพัฒนาการของนักเรียน ผู้ปกครองมีหน้าที่คอยเน้นย้ำคำศัพท์ที่ได้จากการสอนของครูจากโรงเรียนและประเมินคำศัพท์

P (Performance) หมายถึง ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้จากขั้นที่ 1 และดำเนินกิจกรรมตามคู่มือครูและผู้ปกครอง

A (Assessment) หมายถึง ขั้นประเมินผล เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมตามวัน เวลา ที่ได้วางแผนไว้ ครูมีหน้าที่ประเมินพัฒนาการของนักเรียน และผู้ปกครองมีหน้าที่ประเมินคำศัพท์
ผลจากการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู

คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู				
กิจกรรมฟังเพลง สวนสัตว์พร้อมเต้น ประกอบท่าทาง (20 นาที)	กิจกรรมลากเส้น รูปร่างสัตว์ตามจุด (25 นาที)	กิจกรรมระบายสี รูปสัตว์ (25 นาที)	กิจกรรมทายชื่อสัตว์ จากบัตรคำ (25 นาที)	กิจกรรมทายชื่อ สัตว์จากคำใบ้ (25 นาที)
ครูร้องเพลง และให้ เด็กร้องตามพร้อม ทำท่าทางประกอบ เพลง	ครูให้เด็กลากเส้น ตามจุด	วาดภาพระบายสี	จับคู่ภาพเหมือน	ทายภาพปริศนา เงา
ประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา				

คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง		
กิจกรรมเปิดเพลง (10 นาที)	กิจกรรมระบายสี (10 นาที)	กิจกรรมลากเส้นตามจุด (25 นาที)
ผู้ปกครองเปิดเพลงให้เด็กฟัง ผู้ปกครองถามชื่อสัตว์	วาดภาพระบายสี	ผู้ปกครองให้เด็กลากเส้นตามจุด
ประเมินคำศัพท์		

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาและทดสอบคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัย สำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

นำผลร่างรูปแบบและโครงร่างคู่มือจากขั้นตอนที่ 1 มาทำการยกยกร่างเพื่อพัฒนา ทดสอบและหา
คุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

1. ผลการยกยกร่างเพื่อพัฒนาคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง
ประกอบด้วย

1.1 ผลคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู ประกอบด้วย วัตถุประสงค์
องค์ประกอบ 3 ส่วน ตารางกิจกรรมรวมสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน และการวัดและการ
ประเมินผล

1.2 ผลคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์
องค์ประกอบ 3 ส่วน ตารางกิจกรรมรวมสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน และการวัดและการ
ประเมินผล

2. ผลการหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ตารางที่ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน

ประเด็นคำถาม	ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
ท่านคิดว่าร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครองมีความเหมาะสมหรือไม่	<u>ร่างคู่มือคุณครู</u> คนที่ 1: วัตถุประสงค์ ปรับภาษาเขียนให้กระชับ เข้าใจง่าย คนที่ 2: ตารางกิจกรรมรวมสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ใช้สีแยกให้เห็นถึงหน้าที่ของแต่ละฝ่าย คนที่ 3: กิจกรรมประจำวัน ปรับให้หนึ่งหน้าต่อหนึ่งกิจกรรม รูปภาพปรับขนาดให้ใหญ่ขึ้นและรูปภาพสัตว์ในแต่ละชนิดต้องตรงกันกับกิจกรรมอื่น <u>ร่างคู่มือผู้ปกครอง</u> คนที่ 1: ปรับภาษาเขียนให้กระชับ เข้าใจง่าย คนที่ 2: ตารางกิจกรรมประจำวัน ควรใช้สีแยกตามวัน เช่น วันจันทร์ สีเหลือง เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจและแยกกิจกรรมประจำวันได้ง่ายขึ้น คนที่ 3: การวัดและการประเมินผล ปรับให้อยู่ในหน้าเดียวกัน

จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่มีต่อร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง พบว่า วัตถุประสงค์ ควรปรับภาษาให้กระชับเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ตารางกิจกรรมรวมสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ควรใช้สีแยกระหว่างหน้าที่ของคุณครูและผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน ปรับให้หนึ่งหน้าต่อหนึ่งกิจกรรม ขนาดรูปภาพปรับขนาดให้ใหญ่ขึ้นและรูปภาพสัตว์ในแต่ละชนิดต้องตรงกันกับกิจกรรมอื่น ๆ การวัดและการประเมินผล ควรปรับให้อยู่ในหน้าเดียวกันเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน

ผลจากการปรับปรุงแก้ไขร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ได้ผลดังนี้

1. คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู (สามารถดูรายละเอียดได้จากภาคผนวก)

2. คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง (สามารถดูรายละเอียดได้จากภาคผนวก)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

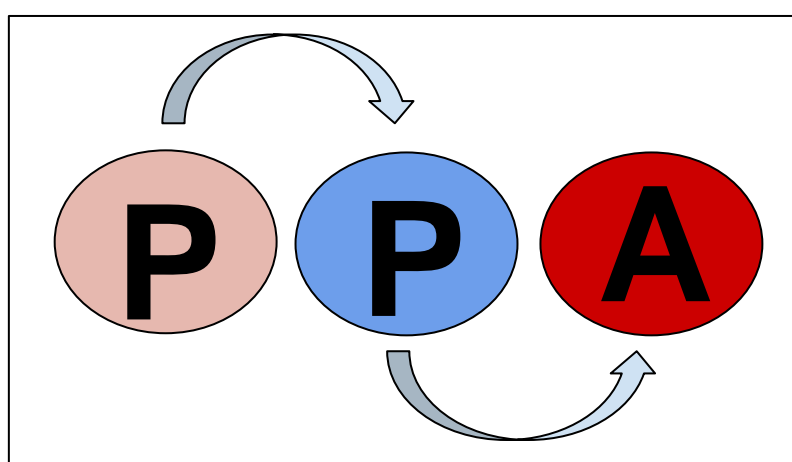
การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล กลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัคร จำนวน 7 คน และ กลุ่มครูอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านกาแลสะนอ ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากอาสาสมัคร จำนวน 2 คน ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ร่วมกับกระบวนการ PAR โดยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลระยะที่ 1 ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงสร้างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง

1. รูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

แผนภาพที่ PPA Model

หลักการ

การเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นที่บ้านเป็นหลัก โดยจะมีการดำเนินการผ่านขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 P (Planning), ขั้นที่ 2 P (Performance), ขั้นที่ 3 A (Assessment) โดยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง

ความหมายของรูปแบบ

P (Planning) หมายถึง ขั้นวางแผน เป็นขั้นการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครูและผู้ปกครอง ในการร่วมกันกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย โดยครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนและประเมินพัฒนาการของนักเรียน ผู้ปกครองมีหน้าที่คอยเน้นย้ำคำศัพท์ที่ได้จากการสอนของครูจากโรงเรียนและประเมินคำศัพท์

P (Performance) หมายถึง ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้จากขั้นที่ 1 และดำเนินกิจกรรมตามคู่มือครูและผู้ปกครอง

A (Assessment) หมายถึง ขั้นประเมินผล เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมตามวัน เวลา ที่ได้วางแผนไว้ ครูมีหน้าที่ประเมินพัฒนาการของนักเรียน และผู้ปกครองมีหน้าที่ประเมินคำศัพท์

สรุปผลระยะที่ 2 ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

1. ผลการหาคุณภาพจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
  1. คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครู (สามารถดูรายละเอียดได้จากภาคผนวก)

2. คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง (สามารถดูรายละเอียดได้จากภาคผนวก)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการส่งเสริมทักษะภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครองในระดับชั้นอนุบาล สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง และโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง พบว่า รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐาน (Home Based Learning) (ม.ป.น., 2564) ที่มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดการเรียนรู้บนแพลตฟอร์มออนไลน์ในรูปแบบไฟล์เสียง วิดีโอหรือสอนสด ซึ่งสอดคล้องกับ PPA Model ในขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning) ที่ครูผู้สอนทำการคัดเลือกเพลงทวิภาษาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ และได้จัดทำเพลงเป็น QR code เพื่อให้เด็กและผู้ปกครองได้ใช้ทบทวนที่บ้าน ขั้นที่ 2 ขั้นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ PPA Model ในขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ (Performance) ที่ครูและผู้ปกครองมีการปฏิบัติกิจกรรมตามคู่มือและมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชัน ไลน์ (Line) เพื่อทำให้การเรียนรู้จากโรงเรียนกับการทบทวนการเรียนรู้ที่บ้านเป็นเรื่องเดียวกัน ขั้นที่ 3 ขั้นการมอบหมายงาน (Assignment) เป็นขั้นที่เด็กจะได้รับมอบหมายงานให้ทำงานหรือศึกษาข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ เช่น วิดีโอ ไฟล์เสียง และออฟไลน์ เช่น ใบงาน สมุดคัดหนังสือเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ PPA Model ในขั้นที่ 3 ขั้นการประเมินผล (Assessment) ซึ่งเป็นขั้นที่ประเมินผลจากการทำชิ้นงานของเด็ก เช่น การระบายสี การลากเส้นตามจุดและตอบคำถามจากการฟังเพลงจากผลโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ผ่านการประชุม

ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า กิจกรรมต่าง ๆ ต้องปรับให้มีความเหมาะสมทั้งเนื้อหา รูปภาพ สีและเวลา

2. ผลการพัฒนาคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ผ่านการประชุมผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) พบว่า วัตถุประสงค์ ควรปรับภาษาให้กระชับเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น ตารางกิจกรรมรวมสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ควรใช้สีแยกระหว่างหน้าที่ของครูและผู้ปกครอง กิจกรรมประจำวัน ปรับให้หนึ่งหน้าต่อหนึ่งกิจกรรม ขนาดรูปภาพปรับขนาดให้ใหญ่ขึ้นและรูปภาพสัตว์ในแต่ละชนิดต้องตรงกันกับกิจกรรมอื่น ๆ การวัดและการประเมินผล ควรปรับให้อยู่ในหน้าเดียวกันเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดคิริบุน จงวุฒิเวช และมาเรียม นิลพันธุ์ (2542) ได้แยกลักษณะของคู่มือที่ดีไว้เป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือ ควรตรงกับเรื่องที่ศึกษา และไม่ยากจนเกินไป การนำเสนอเนื้อหาควรให้เหมาะสมกับความรู้ของผู้ที่จะศึกษา ข้อมูลที่อยู่ในคู่มือผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ได้ 2) ด้านรูปแบบ ตัวอักษรที่ใช้ใหญ่และอ่านชัดเจน มีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา ลักษณะการจัดรูปแบบควรทำให้น่าสนใจ การใช้ภาษาควรเข้าใจง่าย ระบบการนำเสนอควรเป็นระบบจากง่ายไปยาก คือเป็นเรื่องๆ ให้ชัดเจน ด้านการนำไปใช้ควรระบุขั้นตอนวิธีการให้ชัดเจน มีข้อมูลเพื่อสามารถใช้งานต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็ว บอกสิทธิประโยชน์และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย และยังคงสอดคล้องกับ Nunrana (2015) ที่กล่าวว่า คู่มือที่ดีควรมีการออกแบบให้สวยงาม มีรูปปก เนื้อหา รูปภาพประกอบเพื่อดึงดูดผู้อ่าน ขนาดตัวอักษรควรมีขนาดที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ศึกษาคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง ขึ้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียดก่อนนำไปใช้
2. จัดประชุมทำความเข้าใจระหว่างครูและผู้ปกครองในการใช้คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง และสามารถปรับใช้ได้ตามความสะดวกของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปรับใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง กับการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

1.1 เอกสารอ้างอิง (APA Format)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**. มหาสารคาม.
(ภาควิชาวิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม).
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). **แนวการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาตามแนวการสอนภาษาโดยรวม**.
กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย วันที่ 18 มีนาคม. อัดสำเนา.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). **รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. วิทยานิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิตาพร เอี่ยมสะอาด. (2548). **เด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา**. สุราษฎร์ธานี: คณะครุศาสตร์.
- ณัฐศักดิ์ จันทร์ผล. (2552). **การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เน้นการ
กระจายอำนาจ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพฯ
- ดุขฎี อาษากิจ. 2553. **ผลการส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัด
ประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ**. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี และคนอื่นๆ. (2536). **หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย**. พิมพ์ครั้งที่
ที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). **รูปแบบพัฒนาครูการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิตนา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์
ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : โอเอส พรินติ้ง เฮาส์.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2546) **พฤติกรรมวัยเด็ก ใน เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2539). **การสอนภาษาแบบองค์รวม**. สถาบันภาษาไทยปีที่ 3 (ฉบับที่ 2): หน้า 158-170
เมษายน-มิถุนายน
- บั้งอร พานทอง. (2546). **การสอนภาษาแบบองค์รวม**. วารสารสารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 30.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปัญญา ทองนิล. (2553). รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดแทรก สำหรับ
นักศึกษาคณะครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- พัชรี สนวนแก้ว. (2545). เอกสารประกอบการสอน วิชา 2173107จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็ก
ปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- พิชญาดา ธาตุอินจันทร์. (2551). การใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูด ของเด็กปฐมวัย.
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ประถมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภิญญาดาพัชญา เพ็ชรรัตน์. 2551. การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยเกี่ยวกับการปฏิบัติที่
เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัยในจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณีนรัตน์ สุขโชติรัตน์. (2537). ไขปัญหาการอ่านพีเวอร์: แนวทางการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี กันทะลือ.(2543). ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติต่อการพัฒนา
ทางการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒประสานมิตร.
- มาลี สืบกระแส. (2552). การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- ไมตรี บุญเทศ. 2554. การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ม.ป.น. (2564). Home-Based Learning ลิงคโพร้ ต้นแบบการศึกษายุคโควิดระบาศ. สืบค้นจาก
<https://resourcecenter.thaihealth.or.th/article/home-based-learning>
- รัตนะ บัวสนธ์. (2552). วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรนาท รักสกุลไทย และนฤมล เนียมหอม. (2549). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา
ในประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 10. สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์.(2544). การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2552). “การวิจัยพัฒนารูปแบบ” วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- วาโร เพ็งสวัสดิ์ . (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร. 2(4): 3.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. (2541). พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:ภาควิชา
การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมชัย จรรย์ไพฑูริย์. (2555). **รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมบูรณ์ ศิริสรธรหิรัญ. (2547). **การพัฒนา รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคนดี**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี ชัดแฉม. (2538). **แบบจำลอง**. มปท.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). **ปฐมวัยศึกษา:หลักสูตรและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร:โอเดียนส์ไตร์.
- อัมพร พงษ์กัสนานันท์. (2550). **การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (สาขาการศึกษาผู้ใหญ่) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารี สันหนวี (2535). **การวัดและประเมินพัฒนาการทางภาษาของ เด็กปฐมวัย**. ใน **ประมวลสาระ ชุด วิชาการวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาเตรียมประสบการณ์ หน่วยที่ 6**. นนทบุรี:สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อารี สันหนวี (2537). **นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก
- เอกลักษณ์ ราชโรกิจ, ณัฐพงษ์ อินทรกำเหนิด, กัญญารัตน์ บุพศิริ, นันทภัทร์ ฉัตรศรี, นัฐนันท์ ฉัตรศรี, กมลทิพย์ สุทธสนธิ์, และ ปิยะดา โยธาฤทธิ. (2564). **การส่งเสริมโมเดลทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองโพนสูง อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยกิจกรรม Home-Based Learning (รายงานการวิจัย)**. รายงานวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- Bardo. J. W. & Hartman. J. J. **Urban sociology: A systematic introduction**. New York: F.E.Peacock.1982
- Bertalanffy, L. V. (1968). **General system theory foundations, development, applications**. New York: George Braziller, Inc.
- Brown, W.B. and Moberg, D. J. (1980). **Organization Theory and Management: A Macro Approach**. New York: John Wiley and Sons.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book.
- Keeves, Peter J. (1988). "Model and Model Building," **Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Lim Sun Sun. (2020). **Commentary: The joys and frustrations of home-based learning**. Retrieved from: <https://www.channelnewsasia.com/commentary/home-based-learning-covid-19-coronavirus-singapore-tips-parents-762486>
- Procter,Paul. **Longman Dictionary of Contemporary English**. London: Longman,1978.

- Raj, M. (1996). **Encyclopedic Dictionary of Psychology and Education**. New Delhi: ANMOL PublicationsPTV.
- Smith, R. H., and Others. (1980). **Measurement: Making Organization Perform**. New York: Macmillan
- Steiner. **Methodology of theory construction**. Sydney: EducologyReseach Associates. 1988:
- Stoner. A.F. & Wankel. C. **Management.3 rd ed**. New Delhi: Prentice – Hill.1986
- Tosi, H. L., & Carroll, S. J. (1982). **Management** (2nd ed.). New York: John Wiley and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นางสาวเมธินี ฉิมแสง
โรงเรียนบ้านนาทรี ตำบลนาทรี อำเภอนาทรี จังหวัดสงขลา 90160
2. นางสาวมารีย์ม จารู
โรงเรียนบ้านท่าช้าง ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี 94220
3. นางสาวชูชี สามะ
โรงเรียนวัดสารวัน ตำบลไทรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี 94220
4. นายเจษฎา สุขสนิท
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี 321 ถนนนารายณ์มหาราช
ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
5. ดร.วชิระ ดวงใจดี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 181 หมู่ 6 ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ครู	แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
ท่านคิดว่าโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่	ท่านคิดว่าโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่	ท่านคิดว่าโครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่
ร่างรูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง (PPA model)	ร่างรูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง (PPA model)	ร่างรูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาลโดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง (PPA model)
โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่	โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่	โครงร่างคู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมหรือไม่

ภาคผนวก ค

คู่มือการพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กปฐมวัยสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง

คู่มือครู

คู่มือ คุณครู

ในการจัดประสบการณ์ หมวด " สัตว์ "

โครงการวิจัยเรื่อง
รูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล
โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

คู่มือ

โครงการวิจัย เรื่อง
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล
โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

หมวดคำศัพท์

"สัตว์"
สำหรับเด็กชั้นอนุบาล

จัดทำโดย

นางสาวมูร์ณี เจะภาเดร์

นางสาวกัตตมกัณิ์ เสนเกื้อ

นางสาวปาริษา ชัม ไตรพร

นางสาวนิษอร์ ทรวันเก

นางสาวสุสนา ทือธาแม

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
ตารางรวมกิจกรรมสำหรับคุณครูและผู้ปกครอง	1
ตารางกิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 2	2
กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 2 ครั้งที่ 1	2 - 7
กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 2 ครั้งที่ 2	8 - 14
แบบประเมินนักเรียนชั้นอนุบาล 2 สำหรับคุณครู	15
ตารางกิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 3	16
กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 3 ครั้งที่ 1	16 - 21
กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 3 ครั้งที่ 2	22 - 28
แบบประเมินนักเรียนชั้นอนุบาล 3 สำหรับคุณครู	29

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางให้ได้ระดับชั้นอนุบาล ได้รู้จักคำศัพท์พื้นฐาน
2. เพื่อประเมินการเรียนรู้คำศัพท์พื้นฐานของเด็กในระดับชั้นอนุบาล

โดยการจัดกิจกรรมจะมีการใช้แนวคิด
Home Based Learning

Home Based Learning คือ การจัดกระบวนการ
การเรียนรู้ที่บ้าน โดยใช้ 3 องค์ประกอบมาประยุกต์
ให้เข้ากับเนื้อหา โดยมองผู้เรียนเป็นหลัก

1

**ตารางรวมกิจกรรมสำหรับ
คุณครูและผู้ปกครอง**

สัปดาห์	ผู้จัด	วัน	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
1	ครู	อ.2	อ.2	อ.3	อ.3	
	ผู้ปกครอง			ทบทวน อ.2		ทบทวน อ.2
2	ครู		ประเมิน อ.2		ประเมิน อ.3	
	ผู้ปกครอง	ทบทวน และ ประเมิน อ.2		ทบทวน และ ประเมิน อ.3		

2

ตารางรวมกิจกรรมสำหรับชั้น
อนุบาล 2

ผู้จัด	จันทร์ 31 ม.ค. 65	อังคาร 1 ก.พ. 65	พ.	พฤ.	ศ.
คุณครู	จัดกิจกรรม	จัดกิจกรรม			
ผู้จัด		อังคาร 8 ก.พ. 65			
คุณครู		ประเมิน			

วันจันทร์ (31 ม.ค. 65)

กิจกรรม	เวลาที่ใช้	สื่อประกอบ
ฟังเพลงสวนสัตว์พร้อมเต้นประกอบท่าทาง	20 น.	วิดีโอ
ทายชื่อสัตว์จากบัตรคำ	25 น.	บัตรคำ
ระบายสีรูปสัตว์ (ลิง)	25 น.	ใบงาน
ลากเส้นรูปร่างสัตว์ตามจุด (ช้าง)	25 น.	ใบงาน
ทายชื่อสัตว์คำใบ้	25 น.	บัตรคำ

3

กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

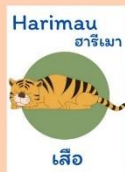
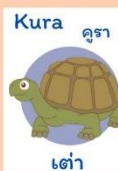
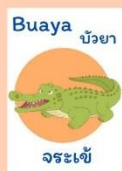
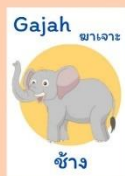

สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวนสัตว์น่ารู้
ตรงนี้

4

กิจกรรม ทายชื่อสัตว์จากบัตรคำ

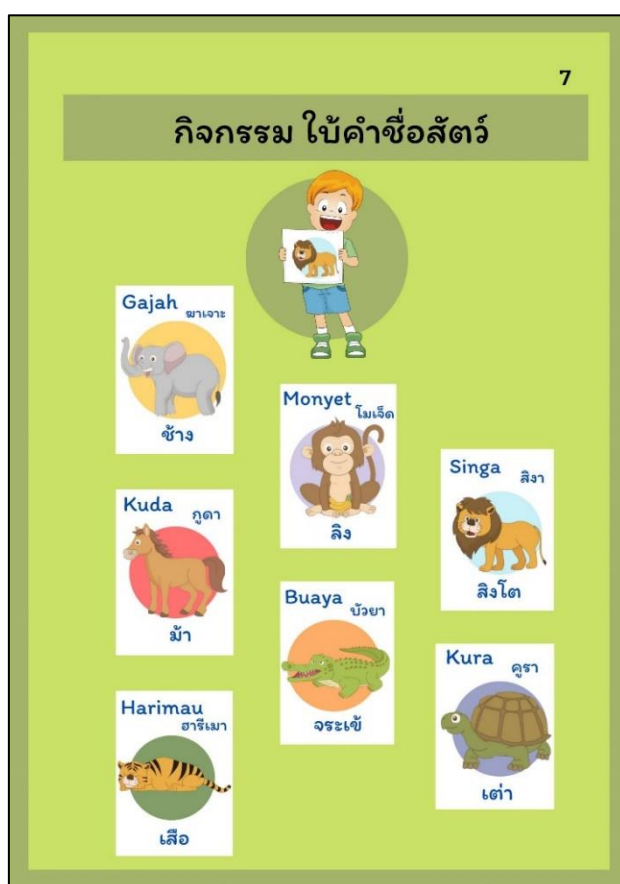
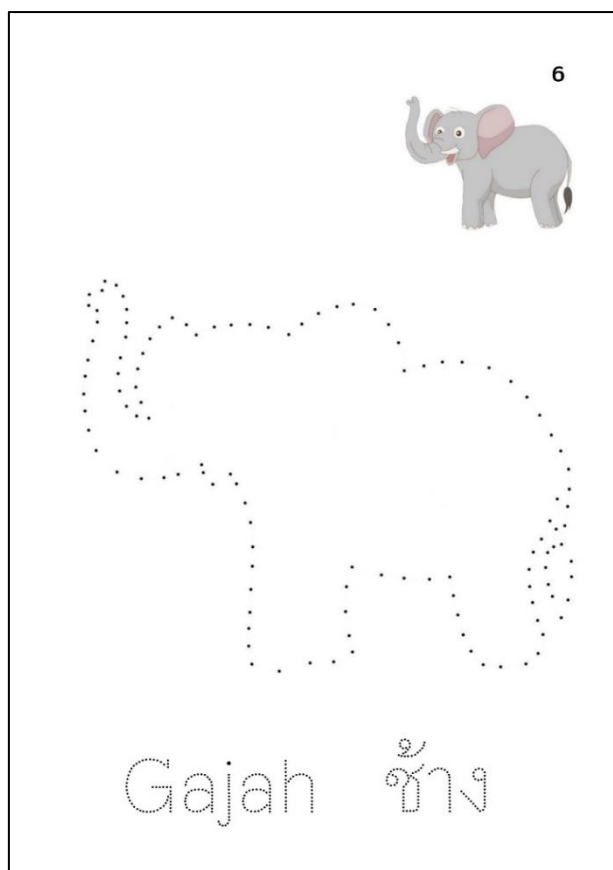

5

สวนสัตว์

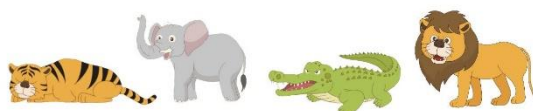
Monyet ลิง

8

วันอังคาร (1 ก.พ. 65)

กิจกรรม	เวลาที่ใช้	สื่อประกอบ
ฟังเพลงสวนสัตว์พร้อมเดินประกอบท่าทาง	20 น.	วิดีโอ
ระบายสีรูปสัตว์ (เสือ)	25 น.	ใบงาน
ลากเส้นรูปร่างสัตว์ตามจุด (สิงโต)	25 น.	ใบงาน
โยงเส้นจับคู่ภาพสัตว์ให้สัมพันธ์กัน	25 น.	ใบงาน
โยงเส้นจับคู่อาหารสัตว์ให้สัมพันธ์กัน	25 น.	ใบงาน
ปั้นรูปสัตว์	25 น.	แป้งโด

9

กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวนสัตว์น่ารู้
ตรงนี้

สวนสัตว์

10

Harimau เสือ

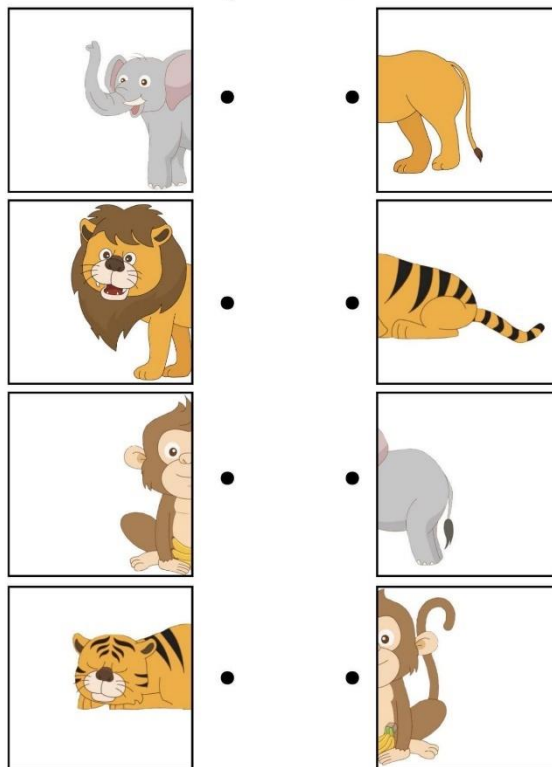
11

Singa สิงโต

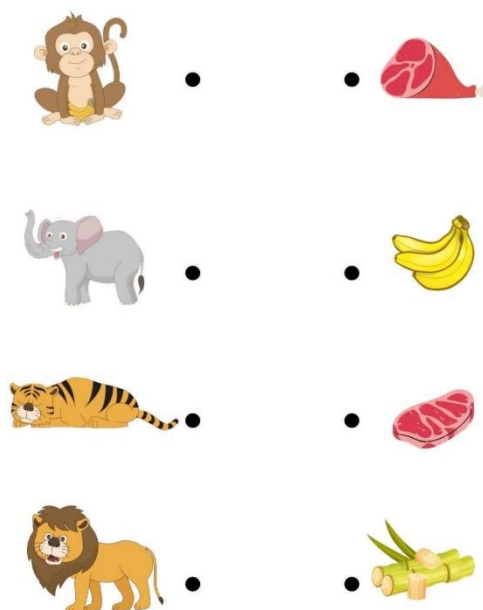
12

โยงเส้นจับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน

13

จับคู่โยงเส้นอาหารของสัตว์ให้ถูกต้อง

14

กิจกรรม การปั้นจากแป้งโดว์

ปั้นรูปสัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นจากในเพลง

15

แบบประเมินหลังจัดประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข			
กล้าพูด กล้าแสดงออก			
แสดงความพอใจในผลงานตนเองและผู้อื่น			
ร่วมกิจกรรมศิลปะอย่างมีความสุข			
ร้องเพลงไปเกี่ยวกับสัตว์ได้			
เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ดนตรี และ ทำทางสัตว์อย่างมีความสุข			
บอกชื่อของสัตว์ประเภทต่าง ๆ เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้			
บอกลักษณะของสัตว์ประเภทต่าง ๆ ได้			
จับคู่ภาพสัตว์กับเขาได้			
มีความคิดสร้างสรรค์			
สนใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมจนจบ			

16

ตารางรวมกิจกรรมสำหรับ
ชั้นอนุบาล 3

ผู้จัด	จ.	อ.	พุธ 2 ก.พ. 65	พฤหัสบดี 3 ก.พ. 65	ศ.
คุณครู			จัดกิจกรรม	จัดกิจกรรม	
ผู้จัด				พฤษภาคม 10 ก.พ. 65	
คุณครู				ประเมิน	

วันพุธ (2 ก.พ. 65)

กิจกรรม	เวลาที่ใช้	สื่อประกอบ
ฟังเพลงสวนสัตว์พร้อมเต้นประกอบท่าทาง	20 น.	วิดีโอ
ระบายสีรูปสัตว์ (ลิง)	25 น.	ใบงาน
ลากเส้นรูปร่างสัตว์ตามจุด (ช้าง)	25 น.	ใบงาน
ลากเส้นจับคู่สัตว์อาศัยอยู่บนบก	25 น.	ใบงาน
บอกความแตกต่าง ประโยชน์และโทษของสัตว์ พร้อมเล่าประสบการณ์ต่อสัตว์	25 น.	บัตรคำ

17

กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

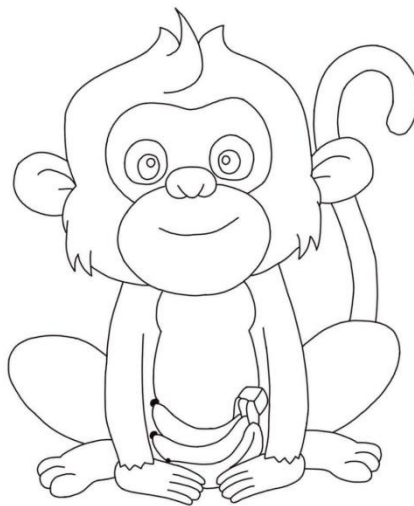

สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวนสัตว์น่ารู้
ตรงนี้

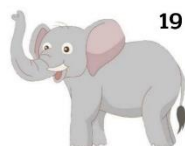

สวณสัตว์

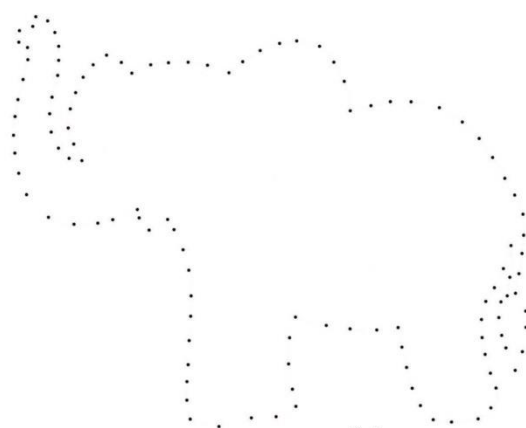
18

Monyet ลิง

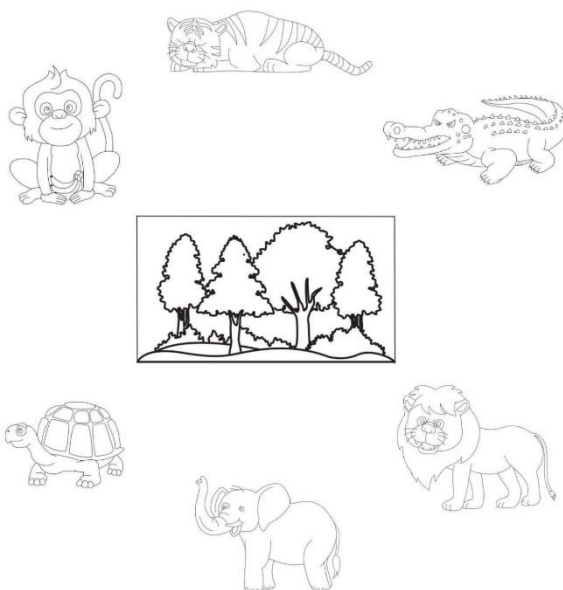
19

Gajah ช้าง

20

จับคู่ลากเส้นและระบายสีภาพสัตว์บกให้ถูกต้อง

21

กิจกรรม ประโยชน์และโทษของสัตว์

วันพฤหัสบดี (3 ก.พ. 65)

กิจกรรม	เวลาที่ใช้	สื่อประกอบ
ฟังเพลงสวนสัตว์พร้อมเดินประกอบท่าทาง	20 น.	วิดีโอ
ระบายสีรูปสัตว์ (เสือ)	25 น.	ใบงาน
ลากเส้นรูปร่างสัตว์ตามจุด (ลิงโต)	25 น.	ใบงาน
กากบาทประเภทของสัตว์ที่อาศัยอยู่บนบก	25 น.	ใบงาน
ตัดคำศัพท์พร้อมระบายสี	25 น.	ใบงาน
ปั้นรูปสัตว์	25 น.	แป้งโด

กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

!!
สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวนสัตว์น่ารู้
ตรงนี้

สวนสัตว์

24

Harimau เสือ

25

Singa สิงโต

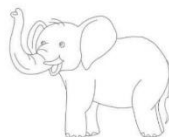
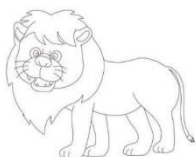
26

กากบาท X ทับสัตว์ที่อาศัยอยู่บนบก

27

ระบายสีสัตว์ต่อไปนี้ พร้อมเขียนคำศัพท์

สิงโต

ช้าง

ลิง

เสือ

28

กิจกรรม การปั้นจากแป้งโดว์

ปั้นรูปสัตว์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นจากในเพลง

29

แบบประเมินหลังจัดประสบการณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนอย่างมีความสุข			
กล้าพูด กล้าแสดงออก			
แสดงความพอใจในผลงานตนเองและผู้อื่น			
ร่วมกิจกรรมศิลปะอย่างมีความสุข			
ร้องเพลงไปเที่ยวสวนสัตว์ได้			
เคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลง ดนตรี และ ทำทางสัตว์อย่างมีความสุข			
บอกชื่อของสัตว์ประเภทต่าง ๆ เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้			
บอกลักษณะของสัตว์ประเภทต่าง ๆ ได้			
จับคู่ภาพสัตว์กับเงาได้			
มีความคิดสร้างสรรค์			
สนใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมจนจบ			

คู่มือผู้ปกครอง

คู่มือ ผู้ปกครอง

ในการจัดประสบการณ์ หมวด " สัตว์ "

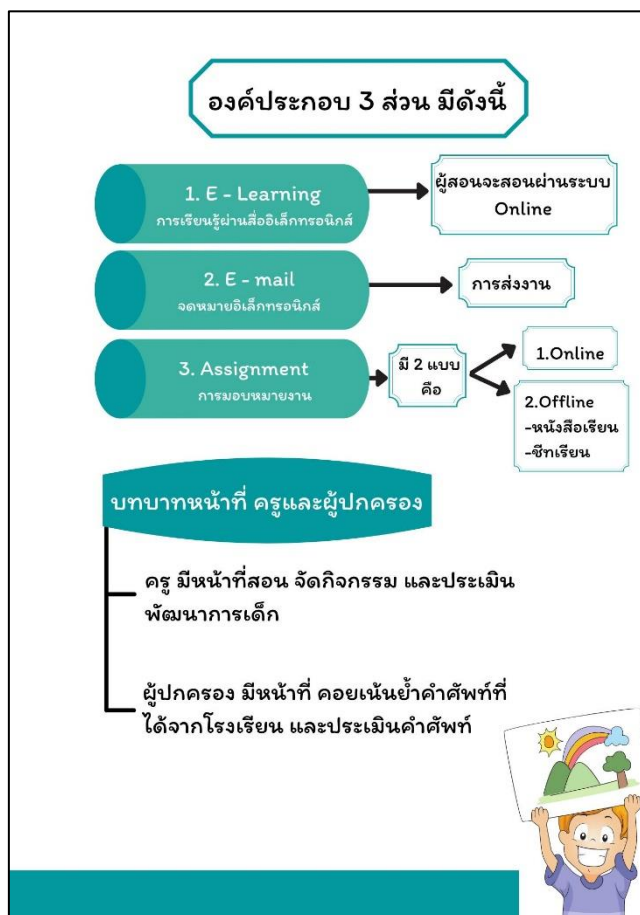
โครงการวิจัยเรื่อง
รูปแบบพัฒนาทักษะภาษาไทยของเด็กในระดับชั้นอนุบาล
โดยการมีส่วนร่วมของคุณครูและผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กระดับชั้นอนุบาล
ได้รู้จักคำศัพท์พื้นฐาน
2. เพื่อประเมินการเรียนรู้คำศัพท์พื้นฐาน
ของเด็กในระดับชั้นอนุบาล

โดยการจัดกิจกรรมจะมีการใช้แนวคิด
Home Based Learning

Home Based Learning คือ การจัดกระบวนการ
การเรียนรู้ที่บ้าน โดยใช้ 3 องค์ประกอบมาประยุกต์
ให้เข้ากับเนื้อหา โดยมองผู้เรียนเป็นหลัก

1

**ตารางรวมกิจกรรมสำหรับ
คุณครูและผู้ปกครอง**

		จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
1	ครู	0.2	0.2	0.3	0.3	
	ผู้ปกครอง			เปิดเพลงย่ำ ซ้ำทวน 0.2 1 ชั่วโมง		เปิดเพลงย่ำ ซ้ำทวน 0.3 1 ชั่วโมง
2	ครู		ประเมิน 0.2		ประเมิน 0.3	
	ผู้ปกครอง	เปิดเพลงย่ำ ซ้ำทวน 0.2 30 นาที		เปิดเพลงย่ำ ซ้ำทวน 0.3 30 นาที		

ตารางรวมกิจกรรมสำหรับชั้น
อนุบาล 2

วัน เดือน ปี	ผู้จัด กิจกรรม	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
2 ก.พ. 65	ผู้ปกครอง			เปิดเพลง ย่ำขำทวน อนุบาล 2		
7 ก.พ. 65	ผู้ปกครอง	เปิดเพลง ย่ำขำทวน อนุบาล 2 และประเมิน				

วันพุธ (2 ก.พ. 65)

กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 2 ครั้งที่ 1 (ม้า + จระเข้)

1	2	3	
เปิดเพลง 10 นาที	ระบายสี 25 นาที	ลากเส้นตามจุด 25 นาที	

- ผู้ปกครองทวนคำศัพท์ที่คุณครูสอนที่โรงเรียนก่อนจะ
เริ่มเปิดเพลงให้ฟังอีกครั้ง

1.กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

!!
สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวนสัตว์นำรัฐ
ตรงนี้

4

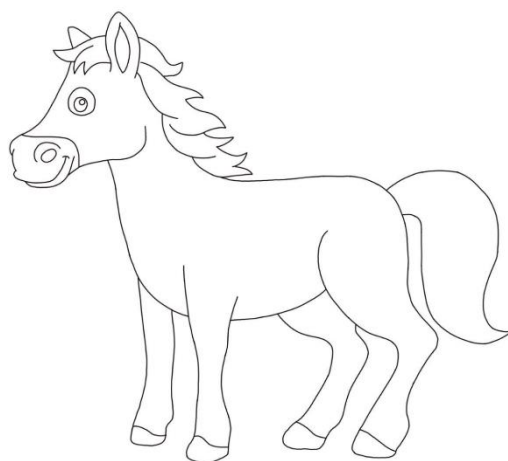
2. กิจกรรม ระบายสี

ระบายสีรูปภาพสัตว์ที่กำหนด
(ม้า กับ จระเข้)

5

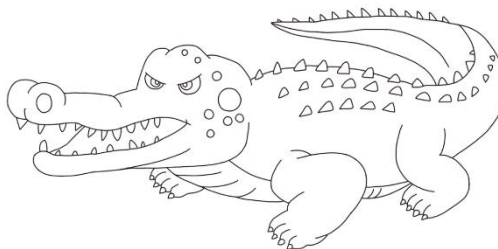
สวนสัตว์

Kuda ม้า

สวนสัตว์

6

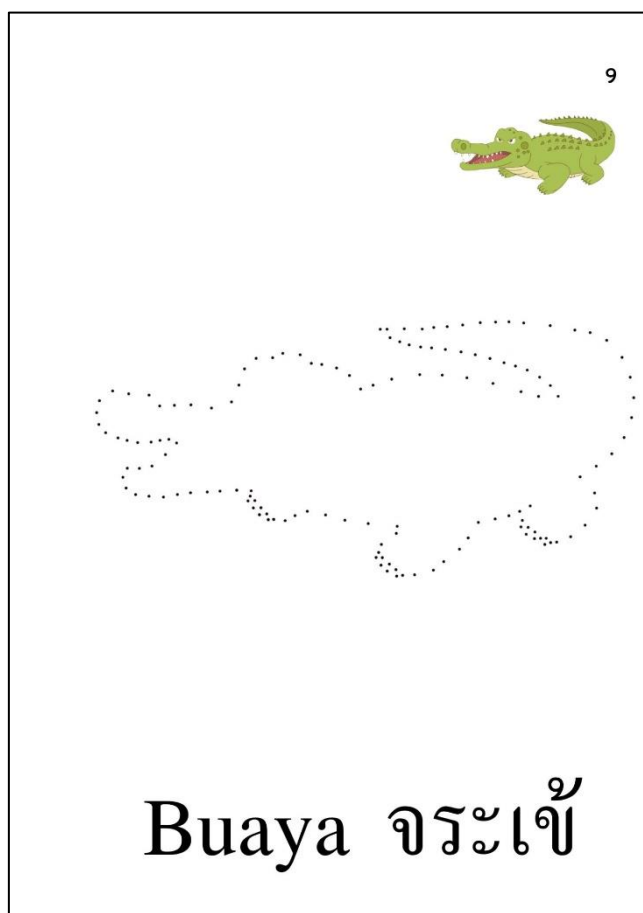
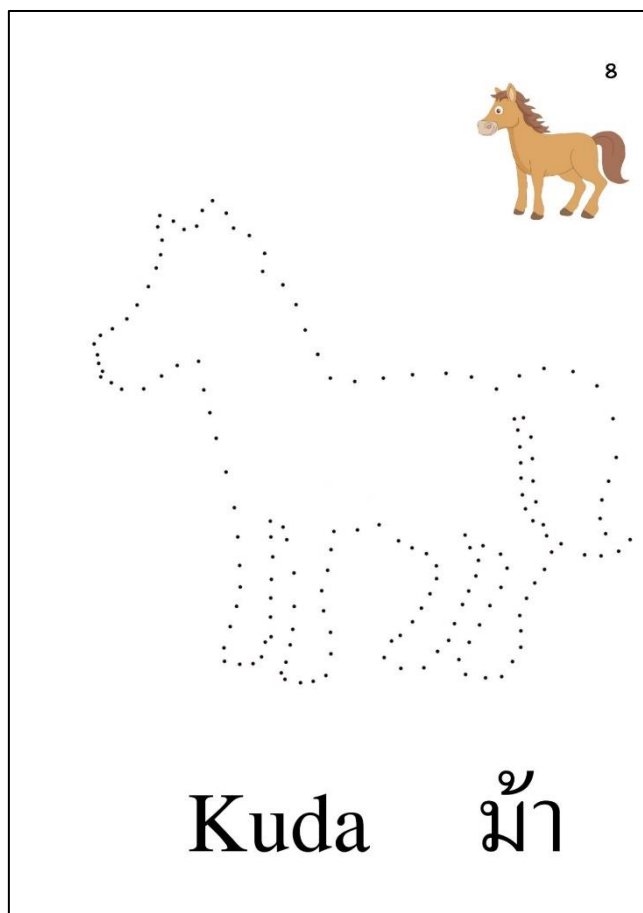
Buaya จระเข้

7

3. กิจกรรม ลากเส้นตามจุด

ลากเส้นตามจุดต่าง ๆ
(ม้า กับ จระเข้)

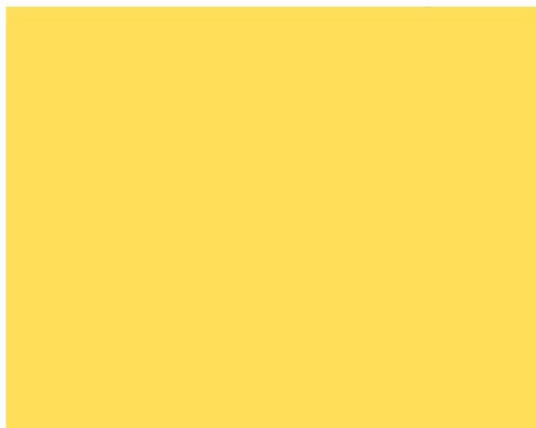
วันจันทร์ (7 ก.พ. 65)

กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 2 ครั้งที่ 2 (เต่า + ประเมิน)

1	2	3	4
เปิดเพลง 10 นาที	ระบายสี 15 นาที	ลากเส้นตามจุด 15 นาที	ประเมิน 20 นาที

- ผู้ปกครองทวนคำศัพท์ที่คุณครูสอนที่โรงเรียนก่อนจะ
เริ่มเปิดเพลงให้ฟังอีกครั้ง

11

1. กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวนสัตว์น่ารู้
ตรงนี้

12

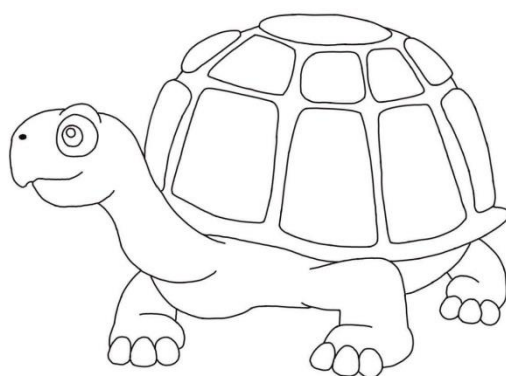
2. กิจกรรม ระบายสี

ระบายสีรูปภาพสัตว์ที่กำหนด
(เต่า)

13

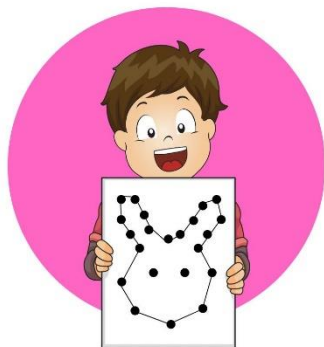
สวนสัตว์

Kura-Kura เต่า

14

3. กิจกรรม ลากเส้นตามจุด

ลากเส้นตามจุดต่าง ๆ
(เต่า)

15

Kura-Kura เต่า

แบบประเมินนักเรียนชั้นอนุบาล 2 สำหรับผู้ปกครอง

16

รูปภาพประเมินสำหรับนักเรียน ชั้นอนุบาล 2	ผ่าน	ไม่ผ่าน

17

ตารางรวมกิจกรรมสำหรับ
ชั้นอนุบาล 3

วัน เดือน ปี	ผู้จัด กิจกรรม	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
4 ก.พ. 65	ผู้ปกครอง					เปิดเพลง ย้ายเข้าทวน อนุบาล 2
9 ก.พ. 65	ผู้ปกครอง			เปิดเพลง ย้ายเข้าทวน อนุบาล 2 และประเมิน		

วันศุกร์ (4 ก.พ. 65)

กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 3 ครั้งที่ 1 (ม้า + จระเข้)

1	2	3
เปิดเพลง 10 นาที	ระบายสี 25 นาที	ลากเส้นตามจุด 25 นาที

- ผู้ปกครองทวนคำศัพท์ที่คุณครูสอนที่โรงเรียนก่อนจะ
เริ่มเปิดเพลงให้ฟังอีกครั้ง

18

1. กิจกรรม เปิดเพลงสวณส์ตว์

สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
เพลง สวณส์ตว์น่ารู้
ตรงนี้

19

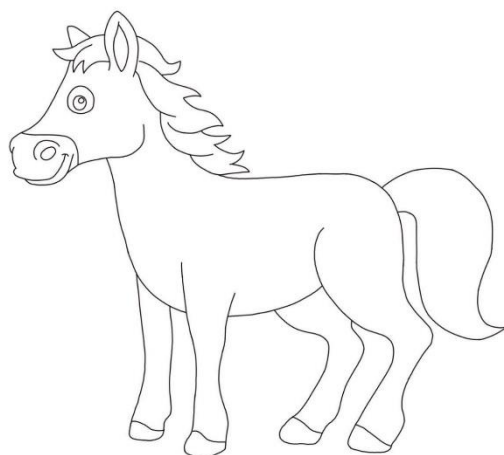
2. กิจกรรม ระบายสี

ระบายสีรูปภาพสัตว์ที่กำหนด
(เต่า)

20

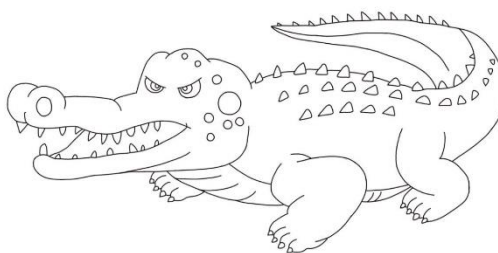
ສວນສິ່ຕົວ

Kuda ມ້າ

21

ສວນສິ່ຕົວ

Buaya ຈຣະເປີ້

22

3. กิจกรรม ลากเส้นตามจุด

ลากเส้นตามจุดต่าง ๆ
(เต่า)

23

Kuda   ม้า

24

Buaya จระเข้

25

วันพุธ (9 ก.พ. 65)

กิจกรรมสำหรับชั้นอนุบาล 3 ครั้งที่ 2 (เต่า+ ประเมิน)

1	2	3	4
เปิดเพลง 10 นาที	ระบายสี 25 นาที	ลากเส้นตามจุด 25 นาที	ประเมิน 20 นาที

- ผู้ปกครองทวนคำศัพท์ที่คุณครูสอนที่โรงเรียนก่อนจะเริ่มเปิดเพลงให้ฟังอีกครั้ง

26

1. กิจกรรม เปิดเพลงสวนสัตว์

!!
 สแกนคิวอาร์โค้ด รับ
 เพลง สวนสัตว์น่ารัก
 ตรงนี้

27

2. กิจกรรม ระบายสี

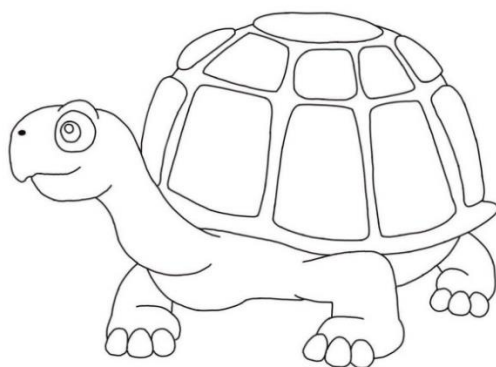

ระบายสีรูปภาพสัตว์ที่กำหนด
 (เต่า)

สวนสัตว์

28

Kura-Kura เต่า

29

3. กิจกรรม ลากเส้นตามจุด

ลากเส้นตามจุดต่าง ๆ
(เต่า)

30

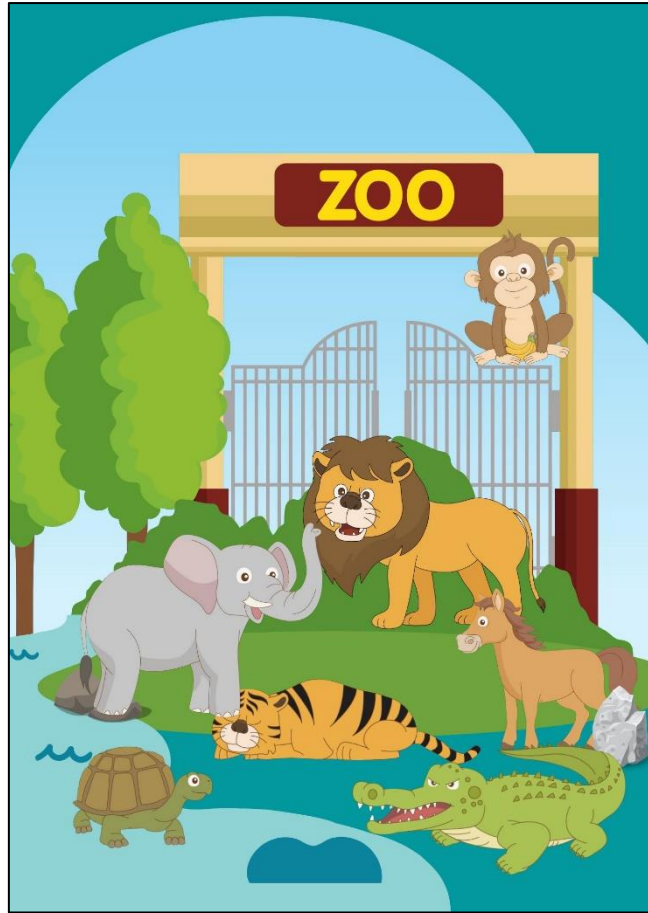

Kura-Kura เต่า

31

แบบประเมินนักเรียนชั้นอนุบาล 3 สำหรับผู้ปกครอง

รูปภาพประเมินสำหรับ นักเรียนชั้นอนุบาล 3	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ภาคผนวก ง
ภาพการเก็บข้อมูล

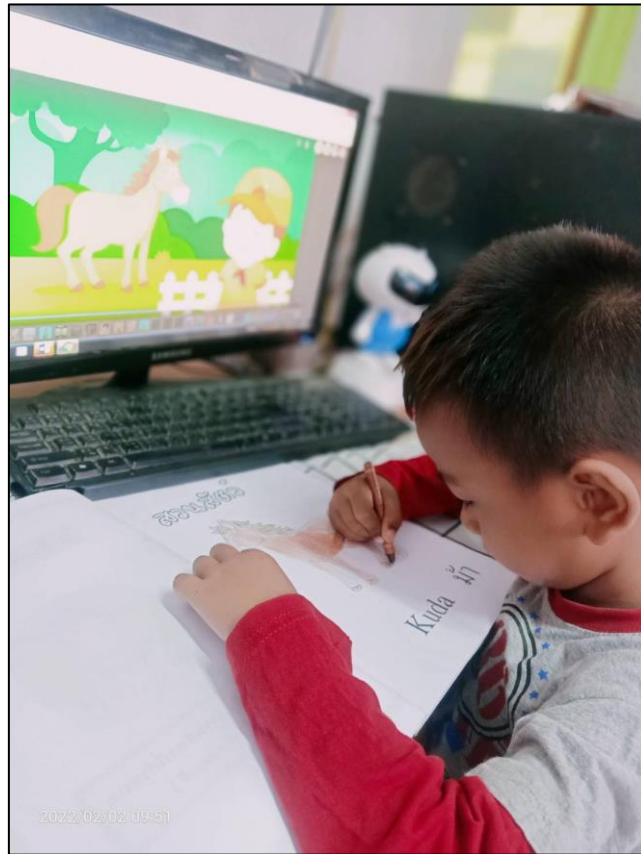

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวมูรณ์ เจะกาเดร์ (หัวหน้าโครงการ)

ระดับการศึกษา ปริญญาตรี กำลังศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิต เอกการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

นางสาวกนตมณี เสนเกลือ (ผู้ร่วมวิจัย)

ระดับการศึกษา ปริญญาตรี กำลังศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิต เอกการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

นางสาวปวีณา ยิ้มไตรพร (ผู้ร่วมวิจัย)

ระดับการศึกษา ปริญญาตรี กำลังศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิต เอกการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

นางสาวนิชา หวันเก (ผู้ร่วมวิจัย)

ระดับการศึกษา ปริญญาตรี กำลังศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิต เอกการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

นางสาวสุสณา ดือราแม (ผู้ร่วมวิจัย)

ระดับการศึกษา ปริญญาตรี กำลังศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์บัณฑิต เอกการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี